

Regeerakkoord

2 0 0 9 - 2 0 1 4

VLAAMSE
In de weer
GEMEENS
voor
CHAPSCO
Brussel
MMISSIE

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEMEENTEGEBIED
VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

**Het regeerakkoord van de
Vlaamse Gemeenschapscommissie
2009-2014**

'Ideeën tot leven brengen'

Inhoudstafel

IDEEËN TOT LEVEN BRENGEN.....	5
1. BRUGGEN BOUWEN IN EN VOOR BRUSSEL.....	5
2. MEER DAN EEN STEENTJE VERLEGGEN.....	6
3. DE VGC ALS UITNODIGENDE OVERHEID DIE MENSEN VERBINDT.....	7
CULTUUR, JEUGD EN SPORT	9
1. INLEIDEND.....	9
2. BRUGGEN BOUWEN IN BRUSSEL	10
3. DE VGC EN HET NEDERLANDSTALIG GEMEENSCHAPSLEVEN IN DE HOOFDSTAD.....	10
4. DE GEMEENSCHAPSCENTRA ALS STEDELIJKE MOTOR VAN EEN LOKAAL BELEID.....	11
4.1. <i>De hervorming van de gemeenschapscentra</i>	11
4.2. <i>Bruggen slaan naar onderwijs- en welzijnsinstellingen</i>	12
4.3. <i>Bruggen slaan naar de wijk</i>	13
4.4. <i>Bruggen slaan naar andere overheden</i>	14
5. ALGEMEEN CULTUURBELEID, ERFGOED EN KUNSTEN.....	14
5.1. <i>Cultuurcommunicatie, cultuurparticipatie en cultuureducatie</i>	14
5.2. <i>Bibliotheekwerking</i>	15
5.3. <i>Erfgoed en toerisme</i>	15
5.4. <i>De kunsten in Brussel</i>	16
6. CULTUUR EN INFRASTRUCTUUR	17
7. JEUGD	18
7.1. <i>Het jeugdbeleidsplan 2011-2015</i>	18
7.2. <i>Brusselse jeugd en vrije tijd</i>	18
7.3. <i>Brusselse jeugd en natuur</i>	19
7.4. <i>Brusselse jeugd en de stedelijke omgeving</i>	20
8. SPORT (JE MEE) IN BRUSSEL!?	21
8.1. <i>Het lokaal sportbeleid</i>	21
8.2. <i>Sport op school</i>	22
8.3. <i>Sport voor iedereen</i>	22
8.4. <i>Sportinfrastructuur: een noodzakelijke voorwaarde voor een kwaliteitsvolle sportbeleving</i>	23
ONDERWIJS EN VORMING	25
1. INLEIDEND.....	25
2. INFRASTRUCTUUR, CAPACITEIT EN UITRUSTING	26
2.1. <i>Infrastructuur</i>	26
2.2. <i>Capaciteitsdruk</i>	28
2.3. <i>Uitrusting</i>	28

3. GOK-DECREET EN INSCHRIJVINGSBELEID	29
4. KWALITEITSONDERSTEUNING	29
4.1. <i>Onderwijscentrum Brussel</i>	30
4.2. <i>Meertaligheid</i>	31
4.3. <i>Leerkracht in Brussel</i>	31
5. VERBREDEN VAN DE LEERKANSEN	33
5.1. <i>De school als centrum van gemeenschapsvorming</i>	33
5.2. <i>Voorschoolse opvang en Basisonderwijs</i>	34
5.3. <i>Secundair onderwijs</i>	34
5.4. <i>Buitengewoon onderwijs</i>	35
5.5. <i>Hoger onderwijs</i>	35
5.6. <i>Deeltijds kunstonderwijs</i>	37
5.7. <i>Levenslang en levensbreed leren</i>	37
5.8. <i>Centra voor Leerlingenbegeleiding</i>	38
6. VERVOER	38
7. EIGEN ONDERWIJSINSTELLINGEN	39
WELZIJN, GEZONDHEID EN GEZINSBELEID	40
1. INLEIDING	40
2. GELIJKE KANSEN.....	40
3. WELZIJN.....	41
3.1. <i>Algemeen welzijnsbeleid</i>	42
3.2. <i>Senioren & Thuiszorg</i>	43
3.3. <i>Welzijn voor personen met een handicap</i>	44
3.4. <i>Armoedebestrijding</i>	44
3.5. <i>Jeugdwelzijn</i>	45
4. GEZONDHEID	46
4.1. <i>Uitbouw Nederlandstalig zorgnetwerk</i>	46
4.2. <i>Eerstelijnsgezondheidszorg</i>	46
4.3. <i>Geestelijke gezondheidszorg</i>	47
4.4. <i>Gezondheidsbevordering, - promotie en - preventie</i>	48
5. GEZINSBELEID	49
5.1. <i>Preventieve gezinsondersteuning</i>	49
5.2. <i>Voorschoolse kinderopvang</i>	50
5.3. <i>Buitenschoolse kinderopvang</i>	51
5.4. <i>Opvoedingsondersteuning</i>	52
6. ETNISCH-CULTURELE MINDERHEDEN.....	52
6.1. <i>Allochtone zelforganisaties</i>	53
6.2. <i>Inburgering</i>	53
6.3. <i>Participatie</i>	53
6.4. <i>Sociale cohesie</i>	54

STEDELIJK BELEID	55
1. HET BEVORDEREN VAN DE LEEFKWALITEIT IN DE STAD	55
2. DE SAMENWERKING MET ANDERE OVERHEDEN	56
2.1. <i>De Vlaamse Gemeenschap</i>	56
2.2. <i>De Brusselse lokale besturen</i>	57
2.3. <i>Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest</i>	57
2.4. <i>De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie</i>	58
2.5. <i>De Franse Gemeenschapscommissie</i>	58
2.6. <i>De Europese Unie</i>	58
2.7. <i>De Federale Overheid</i>	59
BEHOORLIJK BESTUUR	60
1. HET FINANCIEEL EN BUDGETTAIR BELEID	60
2. HET COMMUNICATIE- EN MEDIABELEID.....	61
2.1. <i>Communicatie</i>	61
2.2. <i>Media</i>	63
3. DE ADMINISTRATIE	64
3.1. <i>Inleidend</i>	64
3.2. <i>Het organisatieconcept</i>	64
3.3. <i>Het personeelsbeleid</i>	65
3.4. <i>Infrastructuur en facilitair beheer</i>	66

IDEEËN TOT LEVEN BRENGEN

De Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) groeide de voorbije decennia uit tot een betrokken partner in de stad, die voluit aanwezig is in het stedelijk weefsel en in het leven van tal van Nederlandstalige en andere hoofdstedelingen.

Zowel in het Nederlandstalig onderwijs, in de Vlaamse welzijns-, gezondheids- en gezinssector als in het cultuurleven van Brussel staat de VGC voor een actieve inbreng, een ondersteunende en faciliterende rol en een innoverende toets.

Uiteraard is ook de betrokkenheid van de Vlaamse Gemeenschap in de hoofdstad erg belangrijk. De VGC voert dan ook bestendig een constructieve dialoog met de Vlaamse Gemeenschap, waarbij de nadruk ligt op haar complementaire rol en de Brusselse specificiteit.

Zo brengt de VGC ideeën tot leven. Ideeën die bouwstenen worden van een vrije, vreedzame en duurzame samenleving. Ideeën die verenigen en niet verdelen. Ideeën die inspireren en niet dicteren. Ideeën die dynamiseren en niet immobiliseren.

Met dit regeerakkoord zetten we de bakens uit voor het ambitieuze verhaal dat ons de komende vijf jaar verbindt.

Drie belangrijke uitgangspunten stutten onze vaste voornemens.

1. Onze wil om bruggen te bouwen.
2. Onze aandacht voor duurzaamheid.
3. Onze zorg voor de VGC als uitnodigende overheid die mensen verbindt.

Deze drie beginselen willen we hanteren in alle beleidsdomeinen van de VGC en in de wijze waarop we ze beheren.

1. Bruggen bouwen in en voor Brussel

Niet elke sterveling zal doorgronden hoe de instellingen in Brussel, als sluitstuk van het Belgische federale model, werken. Deze scharnierregio, die territoriaal omgeven wordt door het Vlaams Gewest en in de nabijheid ligt van het Waals Gewest, is nu eenmaal complex. En verrijkend als plaats waar de beide grote taalgemeenschappen van het land elkaar *kunnen* ontmoeten.

Dit grootstedelijk samenlevingsmodel met zijn kosmopolitische eigenheid vraagt om institutioneel verankerde organisatievormen; deze kregen in 1989 vorm in de zogeheten 'Brusselse instellingen'.

Het grootste stedelijk gebied en economisch hart van het land, dat zich uitstrekt over het grondgebied van 19 gemeenten, werd in 1989 een hoofdstedelijk gewest met eigen gewestelijke beleidsinstrumenten.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie werd in 1989 de opvolger van de Nederlandse Cultuurcommissie (NCC), met een versterkte ambitie en steeds meer bevoegdheden. De Raad en het College van de VGC kregen een duidelijke plaats binnen de Brusselse structuren.

In 20 jaar tijd zou de VGC uitgroeien van een institutioneel verdedigingsmechanisme, in het verlengde van de NCC, tot een voluntaristische partner in het stedelijk beleid, zonder evenwel haar oorspronkelijke opdrachten te verwaarlozen. Van een defensieve strategie ten behoeve van de rol en de plaats van de Nederlandstalige gemeenschap in Brussel, evolueerde de VGC in haar werking en missie naar een offensieve strategie. Het welzijn van alle Brusselaars die de stap willen zetten naar de Vlaamse gemeenschap ziet zij nu als haar opdracht, zonder afbreuk te doen aan de historisch gewortelde aandacht voor de positie en de aanwezigheid van het Nederlands in het officieel tweetalige, maar in de praktijk meertalige Brussels gewest.

Gesterkt door het akkoord dat wij nu gesloten hebben, zal de VGC, na 20 jaar Brussels Gewest, een volgende stap in haar grootstedelijk partnerschap zetten.

Wij willen, meer dan ooit, bruggen slaan naar alle gemeenschappen die de hoofdstad rijk is. Wij reiken de hand aan al wie wil bouwen aan een warme, solidaire en verdraagzame hoofdstad.

Een stad waar de mens centraal staat. Waar samenleven verrijkend en verrassend is. Waar wederzijds respect en vertrouwen de stevige basis vormen voor een gedeeld toekomstbeeld.

2. Meer dan een steentje verleggen

We staan voor enorme wereldwijde ecologische uitdagingen die bepalend zullen zijn voor onze levenskwaliteit en die van volgende generaties.

'Denk globaal, handel lokaal', luidt de leuze. Ook de VGC kan en moet dus in het belang van de Brusselse levenskwaliteit mee het verschil maken.

Meer dan ooit gaan duurzaamheid, zorgzaamheid en goed bestuur hand in hand. Op alle beleidsniveaus, in alle beleidsdomeinen.

Wij willen evenwel meer dan hier en daar een steentje verleggen. Wij willen dat de VGC toonaangevend wordt inzake ecologisch doordacht beleid. Dit veronderstelt behalve een milieuvriendelijke toets, structurele zorg voor de ecologische voetafdruk van de werking van onze instelling(en) en van de diverse initiatieven die ervan uitgaan.

In die zin zal de uitvoering van elk voornemen van ons ambitieus programma tegen het licht gehouden worden van beginselen inzake duurzaamheid en eerlijke handel. Ook de impact op de kwaliteit van de leefomgeving wordt een blijvend aandachtspunt.

Zo wil de VGC tot voorbeeld strekken van andere overheden in een grootstedelijke omgeving.

3. De VGC als uitnodigende overheid die mensen verbindt

De VGC reikt de hand naar al wie aan het Brussel van de toekomst wil bouwen.

Zo wil de VGC constructief talent blijven ondersteunen en innoverend potentieel detecteren en activeren.

De laagdrempeligheid van de VGC als vertrouwde partner in een wereld in beweging is hierbij een onmisbare troef. De deuren van het VGC-huis staan wagenwijd open. De VGC wil een uitnodigende overheid zijn: voor haar partners en haar gebruikers, voor haar personeel en voor alle andere Brusselaars. De VGC voert geen beleid vanuit een ivoren toren. In nauw overleg met het werkveld, de vrijwilligers en de gebruikers geven wij onze ambities vorm.

Daarom willen wij werk blijven maken van een transparante besluitvorming en een hechte vertrouwensband uitbouwen met alle stedelijke actoren. Wij streven naar vermindering van de planlast, die 'planlust' moet worden. Minder papier betekent meer zwier, meer verantwoordelijkheid in vrijheid en meer zin voor Brussel.

Duurzaamheid, zorgzaamheid, uitnodigende openheid en meer verantwoordelijkheid in vrijheid, dit zijn de grondbeginselen die ons drijven en in volle overtuiging verbinden.

Dit zijn de ijkpunten die ons de vaste wil geven om samen het regeerakkoord 2009-2014 uit te voeren.

Vanuit de overtuiging dat wij samen onze ideeën tot leven kunnen brengen.

Brussel, 13 juli 2009.

CULTUUR, JEUGD EN SPORT

1. Inleidend

Cultuur is een veelomvattend begrip. Als een magisch elixir brengt cultuur leven in een stad, brengt cultuur een stad tot leven en houdt cultuur een stad in leven. Cultuur verenigt mensen.

Brussel kan bogen op een rijk en bijzonder verscheiden cultuuraanbod. De historisch gegroeide en heden uitgesproken aanwezigheid en culturele dynamiek van de Vlaamse en Franse gemeenschap in de hoofdstad – maar ook steeds meer van tal van andere gemeenschappen – is een ongemeen sterke troef, die van Brussel een unieke en levendige ontmoetingsplaats maakt. Van mensen en hun culturen.

Die culturele verscheidenheid is een bijzonder belangrijke meerwaarde, die mee bepalend is voor de internationale uitstraling van de hoofdstad. Brussel is de bakermat van tal van cultuurinstellingen en initiatieven, de vruchtbare voedingsbodem van unieke, culturele belevingen, alsook de thuishaven van tegendraadse creatieve geesten, die de inspirerende stadslucht van de kosmopolitische kosmos volop ademen.

Brussel kan ook bogen op waardevol, historisch erfgoed. En de kunsten nemen, reeds eeuwenlang, een prominente plaats in in het cultuurleven van de hoofdstad. Terwijl in diezelfde woelige, stedelijke omgeving jeugdig Brussel, sportend, zingend en feestend, eigengereid een zinvolle rol en inbreng zoekt in het stadsleven van de 21ste eeuw.

Gewoonweg ontelbaar en immer wisselend zijn dan ook de veelkleurige, caleidoscopische facetten van het cultuurleven in de hoofdstad.

Brussel moet de ambitie koesteren om het kloppend cultureel hart van Europa te zijn. En waarom zouden dan, op dit druk bewandeld kruispunt van het Oude Continent, allerhande culturele belevingen niet synoniem kunnen staan voor een genereus onthaal van bewoners en passanten?

In die boeiende en complexe, stedelijke omgeving heeft alleszins ook de Vlaamse Gemeenschapscommissie, samen met de andere institutionele partners, een eigen, voluntaristische rol te spelen in de uitbouw en het voeren van een krachtig en emancipatorisch cultuurbeleid.

2. Bruggen bouwen in Brussel

Het aanbod aan cultuur in Brussel is groot. Erg groot. Maar ook erg 'gesegmenteerd'. De Vlaamse en Franse Gemeenschap, de Vlaamse en Franse Gemeenschapscommissie, de Brusselse gemeenten, het Brussels Gewest en zelfs de federale overheid en de Europese instellingen hebben elk een eigen inbreng en institutionele verantwoordelijkheid in het ruim cultuurleven in de hoofdstad.

Van overleg en coördinatie is maar al te zelden sprake. Tal van culturele initiatieven in de hoofdstad zijn echter steeds moeilijker vanuit een eenduidige, communautaire invalshoek te benaderen. Samenwerking, coördinatie en sluitende afspraken tussen alle actoren – maar tussen de gemeenschappen in het bijzonder – zijn zeker aangewezen.

Goede afspraken kunnen een meer structureel houvast doen ontstaan voor initiatieven, die door de aard en de werking ervan, de missie van de Vlaamse en/of Franse Gemeenschap overstijgen (bv. Wiels, Zinnekeparade, Centrum voor het Beeldverhaal, Kunstenfestivaldesarts, Cinema Nova...). Dat is waar de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) naar streeft.

Tevens kunnen dergelijke afspraken hechtere vormen van samenwerking en uitwisseling doen ontstaan tussen culturele actoren.

Een cultureel akkoord tussen de gemeenschappen kan hiertoe het aangewezen kader vormen. Een Brussels, cultureel akkoord kan alvast de wegbereider zijn van een ruimere overeenkomst.

Een dergelijk akkoord moet tevens de bevordering van de participatie van kansarme Brusselaars aan het cultuuraanbod in de hoofdstad bewerkstelligen. Dit akkoord zal eveneens de motor zijn van een gestructureerd en duurzaam overleg en uitwisseling van informatie en relevante ervaringen en kennis in de culturele sector.

3. De VGC en het Nederlandstalig gemeenschapsleven in de hoofdstad

Het behoort tot de historische kerntaken van de VGC om het Nederlandstalig gemeenschapsleven in de hoofdstad te ondersteunen.

Het voorwaardenscheppend kader ter zake is van financiële aard (m.n. allerhande vormen van personeels- en werkingssubsidies, evenals projecttoelagen) en van infrastructurele aard (m.n. het uitbouwen en het ter beschikking stellen van diensten en van infrastructuur waar dat gemeenschapsleven zich kan uiten en ontplooiën).

In het licht van de grondige wijzigingen die de hoofdstad ondergaat, wordt de VGC geconfronteerd met tal van uitdagingen, waarbij het operationeel instrumentarium getoetst moet worden aan nieuwe noden en verwachtingen. Een overzicht.

4. De gemeenschapscentra als stedelijke motor van een lokaal beleid

De 22 gemeenschapscentra, verspreid over het grondgebied van het Brussels Gewest, zijn de lokale ankerpunten van het Nederlandstalig gemeenschapsleven in de hoofdstad.

De missie van de gemeenschapscentra bestaat erin de leefkwaliteit van de stad te bevorderen. Deze missie wordt uitgewerkt in de volgende algemene doelstellingen:

- communicatie, informatie en dienstverlening;
- culturele participatie, animatie en spreiding;
- educatie en permanente vorming;
- gemeenschapsvorming.

Op basis van deze doelstellingen wordt door de gemeenschapscentra een gemeenschappelijk programma ontwikkeld, zoals beschreven in het VGC-beleidsplan "Cultuurcentrum Brussel". Hierbij dienen de lokale basisfuncties te allen tijde worden bewaakt.

De werking van de gemeenschapscentra is gestoeld op de inzet van vrijwilligers, gebruikers en beroepskrachten.

4.1. De hervorming van de gemeenschapscentra

Na een audit en een publieksonderzoek, werden tijdens de voorbije legislatuur veranderingsprocessen in de gemeenschapscentra in gang gezet. Dit met het oog op de (her)waardering van de gemeenschapscentra als lokale ankerpunten voor gebruikers van de Nederlandstalige instellingen, organisaties en voorzieningen en als lokale netwerkcoördinatoren in een stedelijk beleid. De VGC zal in de komende legislatuur de veranderingsprocessen verder in de praktijk brengen en, waar nodig, bijsturen in samenspraak met vrijwilligers, gebruikers en beroepskrachten.

Hierbij zullen de efficiëntie van de werking en van het beheer, de kwaliteit van de dienstverlening en van het aanbod en de (her)waardering van de vrijwilligers steeds worden bewaakt. Rekening houdend met de gestelde uitdagingen zal een adequaat personeelskader voor de 22 gemeenschapscentra tot stand komen.

Het tot stand brengen van dwarsverbindingen - 'bruggen'- tussen cultuur, onderwijs en welzijn – is en blijft, doorheen het hervormingsproces, een fundamentele doelstelling. De VGC wil de lokale basisfuncties van elk gemeenschapscentrum bewaren en uitbouwen en een kader scheppen voor een complementaire, bovenlokale dynamiek. Het Brussels Sociaal-Cultureel Netwerk kan worden uitgebouwd als een inhoudelijke ondersteuner van de verenigingen, de verzamelaar van relevante ervaringen en kennis die anders georganiseerde verenigingen opspoort en zichtbaar maakt.

Een streefdoel op langere termijn is de uitbouw van een 'Sociaal-Cultureel Huis' door het samenbrengen van verscheidene partners (Citzienne, Seniorencentrum,...).

De VGC zal de lokale gemeenschap betrekken bij alle materies die de gemeenschapcentra raken of beïnvloeden. Niet alleen het beleid versterkt zich met een participatieve aanpak, maar ook de lokale gemeenschap zal er versterkt uitkomen.

De VGC zal werk maken van een vermindering van de planlast.

4.2. Bruggen slaan naar onderwijs- en welzijnsinstellingen

De drastische verjonging van de Brusselse bevolking zal het aantal leerlingen in het kleuter- en lager onderwijs doen groeien en zal, op termijn, ook resulteren in een stijging van het aantal studenten in het Nederlandstalig, hoger onderwijs. Dit doet de vraag naar kwaliteitsvolle vrijetijdsinitiatieven toenemen.

Het biedt tevens de unieke opportuniteit om onze jonge Brusselaars, veelal met een anderstalige thuisomgeving, buiten de school(m)uren, in en rond onze gemeenschapscentra, scholen en welzijnsinstellingen, nog meer vertrouwd te maken met het Nederlands als omgevingstaal en als hun 2de, 3de, of zelfs 4de taal.

Bij de uitbouw van een kwaliteitsvol vrijetijdsaanbod door en in de gemeenschapscentra zal het ontwikkelen van pedagogisch doordachte technieken om, op een spontane en (re)creatieve wijze, de kennis van het Nederlands te

bewerkstelligen en aan te scherpen bij deze kinderen en jongeren, gepaard gaan met het bewaken en behalen van brede ontwikkelingsdoelen.

In de 21ste eeuw zullen de gemeenschapscentra dan ook systematisch de brug slaan naar hun Nederlandstalige onderwijs- en welzijnsomgeving. Zij zullen de poorten openen voor de jeugdige Brusselaars, die dagelijks verblijven en school lopen in Brussel, aan de hand van een aangepast vrijetijdsaanbod en door structurele vormen van samenwerking op te zetten met de Nederlandstalige onderwijs- en welzijnsinstellingen in hun omgeving (scholen, instellingen voor hoger onderwijs, opleidingscentra, Instellingen voor Buitenschoolse Opvang, Centra voor Leerlingenbegeleiding, kinderdagverblijven,...) en aan de hand van een sterkere infrastructurele interactie. Ook de ontwikkeling van de 'onthaaste school' vindt hierbij aansluiting.

Hiermee wil de VGC de kiemen leggen van een vernieuwd, duurzaam en gemeenschapsvormend vrijwilligerswerk.

Er zal, met hoger gestelde doelstellingen, een platform worden opgericht om alle betrokken actoren samen te brengen.

4.3. Bruggen slaan naar de wijk

De gemeenschapscentra van de 21ste eeuw gaan, in hun stedelijke omgeving, actief op zoek naar innoverende dynamieken en anderssoortige participanten aan het gemeenschapsleven en ondersteunen recentere organisatievormen als wijkcomités en buurtfeestcomités, themagerichte organisaties, projecten rond leefbaarheid en ecologie in de stad, evenals individuele kunstenaars, kunstenaarscollectieven en amateurkunsten.

De mogelijkheid om bepaalde ruimtes in gemeenschapscentra als permanente of tijdelijke kunstenaarswerkplaatsen in te richten, wordt hierbij onderzocht en overwogen.

De gemeenschapscentra spelen een actieve rol bij de ondersteuning van lokale verenigingen (omkadering, toeleiding van en zoektocht naar vrijwilligers,...).

Deze (pro-)actieve, professionele betrokkenheid van de gemeenschapscentra zal gepaard gaan met een in die zin aangepast VGC-beleid, dat lokale verenigingen, die

hun werking dynamischer maken en hun doelpubliek verjongen en/of verbreden, sterk ondersteunt. De groeiende groep senioren mag hierbij niet uit het oog worden verloren.

Verenigingen en initiatieven die derhalve bijzondere inspanningen doen om Brusselaars, waarvan de thuistaal niet het Nederlands is (nieuwkomers, anderstalige kinderen en jongeren die schoollopen in het Nederlandstalig onderwijs én hun ouders, ex-pats, enz...), te betrekken bij hun Nederlandstalige werking, verdienen immers een aangepaste ondersteuning. Dergelijke verenigingen verruimen het maatschappelijk spectrum van het Nederlandstalig gemeenschapsleven in de hoofdstad.

4.4. Bruggen slaan naar andere overheden

De gemeenschapscentra bouwen tevens verder constructieve samenwerkingsverbanden uit met andere partners: de Franse Gemeenschapscommissie, gemeentediensten, bibliotheken, andere voorzieningen in de omgeving, enz.

Hierbij blijft de VGC ook werk maken van een volwaardig lokaal cultuurbeleid in alle Brusselse gemeenten. Deze ambitie zal tevens deel uitmaken van het door de VGC gewenst cultureel akkoord.

5. Algemeen cultuurbeleid, erfgoed en kunsten

5.1. Cultuurcommunicatie, cultuurparticipatie en cultuureducatie

De uitbouw van het cultuurcommunicatiebeleid van de VGC zal in de volgende jaren uiteraard sterk mede bepaald worden door en met de conceptuele invulling van het communicatiehuis Munt.Punt. Hierbij wordt de synergie met de Cultuurdatabank van Cultuurnet nagestreefd. Ook afstemming met de verschillende mediapartners is van cruciaal belang.

De VGC zal uiteraard voldoende aandacht blijven besteden aan alle eigen VGC-initiatieven, evenals aan alle initiatieven die door de VGC worden ondersteund.

In het licht hiervan zal een grondige evaluatie worden opgezet van o.a. de communicatiekanalen die de gemeenschapscentra, in verspreide slagorde, hanteren (o.a. de maandbladen van de gemeenschapscentra). Op grond van de bevindingen dienaangaande zal een efficiëntere en meer kwalitatieve communicatie worden opgezet.

De Cultuurwaardebon blijft een waardevol instrument met het oog op cultuurparticipatie in Brussel. De VGC gaat actief op zoek naar kansengroepen.

De VGC zal ook werk maken van de verbreding van de werking van kunsteducatie naar ruime cultuureducatie.

De VGC onderschrijft de uitbouw van een Brussels filmbeleid, dat in een cocommunautair of bicommunautair kader tot stand moet kunnen komen.

5.2. Bibliotheekwerking

Essentieel wordt de opdracht van de HOB als grootstedelijke bibliotheek in een zichtbaar en kwaliteitsvol netwerk van Nederlandstalige bibliotheken in Brussel. Daartoe wordt ingezet op een verdere ontwikkeling van het BruNO (het Brussels Netwerk Openbare bibliotheken).

Even belangrijk wordt de bepaling van de plaats en de opdrachten van de Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek (HOB) in het nieuwe communicatiecentrum Munt.Punt.

5.3. Erfgoed en toerisme

Het erfgoedbeleid van de VGC staat nog volop in de steigers, mede in het licht van het nieuwe Vlaamse cultuurerfgoeddecreet. In het kader hiervan is het zaak een Erfgoedforum uit te bouwen dat het verhaal van de stad centraal stelt en zichtbaar maakt, ook voor het groeiende deel van de bevolking dat een andere en zeer diverse achtergrond heeft. Dit wordt een opdracht voor de VGC via de Erfgoedcel, waarbij het Archief en Museum voor het Vlaams Leven te Brussel een voor de hand liggende partner is.

Daartoe zal een hernieuwde convenant met het AMVB worden gesloten, met aandacht voor digitalisering en een 'depotbeleid'.

De VGC blijft tevens waardevolle werkingen en projecten ondersteunen. De erfgoedcel van de VGC zet zelf ook projecten en vormingsinitiatieven op.

Het te voeren cultureel erfgoedbeleid van de Vlaamse Gemeenschap en van de Vlaamse Gemeenschapscommissie in de hoofdstad dient mee het onderwerp uit te maken van het gewenste cultureel akkoord.

De VGC zal de Brusselse Museumraad blijven ondersteunen.

De VGC gaat na of een blijvende participatie aan het Brussels Internationaal Toerisme & Congres (BITC) de meest aangewezen wijze is om mee vorm te geven aan haar aanvullende rol in het te voeren toerismebeleid.

De zorg voor Monumenten en Landschappen is een gewestmaterie, maar heeft veel raakpunten met cultuurbeleid. Er is in Brussel nood aan een hedendaagse visie op en omgang met het onroerend erfgoed. Wij willen streven naar een geïntegreerde visie op het erfgoed. Een dergelijke visie gaat verder dan het beschermen/conserveren en gaat uit van een actueel gebruik en/of een toekomstgerichte herbestemming, zonder dat de bouwkundige of culturele waarde wordt gehypothekeerd.

In 2010 is het de 50ste verjaardag van de onafhankelijkheid van Congo. Dat zal gevierd worden, maar het biedt ook het moment voor reflectie en debat. Het is de gelegenheid om na te denken over culturele samenwerking tussen Kinshasa en Brussel.

5.4. De kunsten in Brussel

Als Europees centrum moet Brussel de ambitie koesteren om een kwalitatief hoogwaardig en toonaangevend aanbod te bieden in de sector van de kunsten. De aanwezige diversiteit kan hier alleen maar inspirerend werken. De hoofdstad zal daarbij ook ten volle haar laboratoriumfunctie opnemen.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie wenst, gesterkt door het cultuur- en kunstenbeleid dat de Vlaamse Gemeenschap voert, en in samenwerking met alle overheden, fondsen, instellingen, kunstscholen, dito richtingen en initiatieven die in het gewest actief zijn in de ruime kunsten- en cultuursector, beleidsmatige inspanningen te leveren ter ontwikkeling van de beeldende kunsten, de podiumkunsten (waaronder theater en jeugdtheater), de architectuurexpressies, de muziek, de dans, de volkscultuur, de literatuur, de musea, de nieuwe en cross-over kunstuitingen, ...

De VGC wil ook een faciliterende rol spelen in de kunstensector, alsmede kruisbestuiving en samenwerking bevorderen.

De VGC onderzoekt bovendien in welke mate ze kan bijdragen tot het bevorderen van kunstwerkplaatsen, gedurfde culturele- of kunstinitiatieven, kunstcollectieven en kunstenaarsateliers.

De VGC moet nagaan hoe ze kunstenaars in alle kunstdisciplines daadwerkelijke ondersteuning kan aanbieden in de creatie-, productie- en communicatieprocessen.

Het Brussels Kunstenoverleg blijft een belangrijke partner ter versterking van de kunstensector. De werking en de ondersteuning ervan zal ook mee het voorwerp uitmaken van het cultureel akkoord.

De VGC blijft 'Het beschrijf' en het literatuurhuis Passa Porta mee ondersteunen. Brussel telt een groot aantal filmscholen (Rits, Insas, Sint Lukas, Narafi, Inraci). De VGC zal steun verlenen aan die filmscholen die bereid zijn om 's avonds filmvoorstellingen en debatten te organiseren.

Brussel heeft een ongemeen boeiend en veelzijdig muziekaanbod. In het verlengde van de dynamiek die onze gemeenschapscentra hier opbrengen, de enthousiasmerende werking van het deeltijds kunstonderwijs en de toonaangevende grote en kleine podia, die onze hoofdstad rijk is, schraagt de VGC de ambitie om van Brussel dé Europese muziekstad te maken voor gevestigd én ontluikend talent.

De VGC bepleit de renovatie van het vermaarde Koninklijk Conservatorium van Brussel, de bouw van een tweede opera-zaal die ook voor andere muziekgenres bruikbaar is, en de opening van een Jazzmuseum in het geboortehuis van Toots Thielemans.

6. Cultuur en infrastructuur

Het hoofdstuk 'Cultuur' van het bestaande infrastructuurplan van de VGC zal geactualiseerd worden, in functie van de huidige realisatie van de gestelde voornemens en in functie van nieuwe beleidsprioriteiten, zoals die worden ontwikkeld in het luik 'Facilitair beheer' van het VGC-akkoord.

De VGC wil tevens de openstelling van de infrastructuur van de gemeenschapscentra bevorderen.

7. Jeugd

Brussel verjongt. En de verjongde bevolking van Brussel zal blijven groeien. Kinderen, jongeren en jeugdverenigingen zijn, meer dan ooit, prioritaire doelgroepen van de VGC.

Daarbij zal er worden gewerkt aan het wegwerken van diverse financiële, culturele en andere drempels om de toegankelijkheid van het vrijetijdsaanbod voor onze jeugd te vergroten. Hiervoor moeten de bestaande instrumenten versterkt worden (WMKJ's, speelweken enz...).

7.1. Het jeugdbeleidsplan 2011-2015

De VGC zal werk maken van een nieuw jeugdbeleidsplan 2011-2015, waarbij het jeugdbeleid gestoeld zal zijn op samenwerking met en afstemming tussen de verschillende beleidssectoren (Onderwijs, Vorming, Welzijn, Gezondheid, ...) en andere overheden.

De VGC zal werk maken van een integraal jeugdbeleidsplan, uiteraard in samenhang met de prioriteiten van de Vlaamse Gemeenschap. Vertrekkend vanuit deze samenwerking dient elke verantwoordelijke binnen zijn/haar beleidsdomein de belangen van kinderen en jongeren te bewaken. Jeugdbeleid doorkruist immers heel wat sectoren en beleidsniveaus.

Jeugdverenigingen en jeugthuizen werken met vrijwilligers. Voor hen moet de planlast worden omgezet in planlust.

7.2. Brusselse jeugd en vrije tijd

De eigen speelpleinwerking van de VGC is aan herwaardering toe. Forse investeringen dringen zich op in de kwalitatieve omkadering ervan. Het aanbod moet worden vergroot en op maat worden georganiseerd van leeftijds- en kansengroepen (bv. kinderen met een beperking). Het aanbod van sommige Brusselse gemeenten biedt mogelijkheden tot samenwerking.

De Zomerscholen, die de VGC opzet op het raakvlak tussen cultuur en onderwijs, zijn een groeiend succes. Ook hier is nood aan uitbreiding van het aanbod.

Het globale vrijetijds- en vakantieaanbod heeft dringend nood aan een strategisch gedifferentieerde aanpak en aan een globale promotie.

Onderwijsinstellingen, die van de VGC toelagen ontvangen voor bouw- en verbouwingswerken, dienen hun sport- en spelinfrastructuur open te stellen. De VGC bepaalt met de betrokken inrichtende machten de modaliteiten hiervan.

De VGC gaat tevens actief op zoek naar groene speeldomeinen. Hier kunnen zowel de eigen speelpleinen worden georganiseerd als een algemeen vrijetijdsaanbod voor jeugd, vergelijkbaar met jeugdcentrum Aximax. Het ultieme streefdoel is een volwaardige speelplek op wandelafstand voor elk kind.

Ook het potentieel van de gemeenschapscentra, de kinderboerderij Het Neerhof, Jeugdcentrum Aximax, de vzw JES en het Rodebeekcentrum en onze jeugthuizen moeten tijdens de schoolvakanties zo optimaal mogelijk worden benut, in functie van een ruim en gevarieerd vrijetijdsaanbod, met versterkte aandacht voor het Nederlands als omgangstaal.

Ook wil de VGC gemeenschapscentra openstellen voor het jeugdwerk en de speelpleinen, blijvend aandacht hebben voor goede (veilige en duurzame) huisvesting van jeugdverenigingen, vrijplaatsen waar jongeren 'hun ding' kunnen doen en bijkomende repetitieruimte voor jong talent organiseren.

7.3. Brusselse jeugd en natuur

De VGC beschikt met het Neerhof over een prachtige hoeve in Dilbeek, met een enorm potentieel dat heden evenwel niet ten volle wordt benut.

De VGC zal dan ook een beheersovereenkomst afsluiten met de vzw Neerhof, waarin de opdrachten van het Neerhof helder zullen worden georiënteerd naar een ecologisch vrijetijdscentrum waarin natuur- en milieubeleving, evenals natuureducatie centraal staan voor de Brusselse kinderen en jongeren die schoollopen in het Nederlandstalig onderwijs in de hoofdstad. Ook de door de VGC erkende Brusselse jeugdverenigingen zullen er gebruik van kunnen maken.

Tevens zal een structurele samenwerking tot stand worden gebracht tussen het Neerhof en Elishout, school voor voeding en het CVO Elishout-COOVI, in het bijzonder voor de praktijklessen in de tweede graad Plant- Dier, en Milieutechnieken (Technische Secundair Onderwijs) en Plant-, Dier- en Milieutechnieken (Beroepssecundair Onderwijs), die vanaf het schooljaar 2009-2010 de huidige tweede graad zal vervangen.

En tenslotte zal ook voor de vzw Green een rol weggelegd zijn in en met het nieuwe Neerhof.

7.4. Brusselse jeugd en de stedelijke omgeving

Het recente jeugdcentrum 'Aximax' in Sint-Joost-ten-Node is een succes. De VGC zal nagaan of een dergelijk, vernieuwend en open initiatief kan worden opgestart op andere plaatsen.

Met het Roodebeekcentrum zal een convenant worden afgesloten, met het oog op de uitbouw van een duurzaam kader voor een polyvalente kinder-, tiener- en jongerenwerking. Ook de samenwerking met het lokale gemeenschapscentrum wordt uitgeklaard.

De vzw JES blijft een belangrijke partner voor het jeugdbeleid, als steunpunt en laboratorium voor het jeugdwerk.

Ook in de werking van ZINNEMA moeten de Brusselse jeugd en jeugdverenigingen een bevoorrechte plaats krijgen.

De VGC zal onderzoeken of een bestuurlijke fusie van de Brusselse jeugthuizen en jeugdclubs in een koepelstructuur wenselijk is.

De Werkingen voor Maatschappelijk Kwestbare Jeugd (de zgn. WMKJ's) worden verder geïntegreerd in de vzw 'De Brusselse Organisatie voor de Emancipatie van Jongeren' (vzw D'BROEJ). Dit met het oog op een efficiënter zakelijk beheer, een verbetering van de kwaliteit van de werking, een uitbreiding van de jeugdwerkactiviteiten, ook tijdens de schoolvakanties.

Er zal een globaal infrastructuurplan worden gemaakt voor de WMKJ's en de jeugthuizen, waar mogelijk in samenwerking met de gemeenten.

De uitvoering van alle overeenkomsten die de VGC met de regionale jeugdwerkingen en de WMKJ's afsloot, worden opgevolgd en tussentijds geëvalueerd.

Verder wil de VGC een doordacht communicatiebeleid omtrent de voorzieningen voor jeugd. Een goede samenwerking met het Vlaams communicatiehuis Munt.Punt is noodzakelijk. Hierbij kan o.m. voorzien worden in één digitaal jeugdportaal/forum voor

jongeren waar alle informatie over de voorzieningen voor jeugd op een toegankelijke wijze gebundeld wordt.

De VGC wil ook participatie aan het jeugdbeleid bevorderen, steeds vertrekkend vanuit de noden van kinderen en jongeren. Concreet houdt dit o.m. in: vrijwilligersbeleid voor jeugd en de werking van de jeugdraad blijven ondersteunen.

8. Sport (je mee) in Brussel!?

Met een vinnig sportbeleid wil de VGC Brusselaars samenbrengen: ketten uit kansarme en kansrijke wijken en kringen, met de meest diverse thuis- en moedertalen, jonge en oude(re) hoofdstedelingen, laaggeschoolde en hoogopgeleide sportliefhebbers: Allen moeten ze elkaar kunnen vinden op het veld, in de zaal, in de club.

Sport stimuleert verbondenheid, maatschappelijk cohesie en inburgering. Sport ontwikkelt de eigenwaarde en de zin voor persoonlijke en collectieve verantwoordelijkheid. En uiteraard is sport gezond. Voor lichaam en geest.

Kortom, sport beoefenen – in ploegverband of individueel – is, in tal van opzichten, erg belangrijk. Voor mens én samenleving.

8.1. Het lokaal sportbeleid

Het sportdecreet van 9 maart 2007 is de leidraad van het lokaal sportbeleid in Brussel. Dit decreet bepaalt voor de VGC het te hanteren beleidskader en het financieel kader.

De toepasbaarheid van het sportdecreet in Brussel moet worden onderzocht. Aan de hand van de bevindingen terzake zal de VGC een aangepast voorstel doen aan de Vlaamse Gemeenschap, zodat het decreet ook optimaal toepasbaar zou zijn in het Brussels Gewest.

De VGC zal een sportbeleidsplan opmaken voor de periode 2011-2015 (aansluitend bij het huidig sportbeleidsplan 2008-2010), met bijzondere aandacht voor tieners, studenten en senioren.

8.2. Sport op school

Scholen moeten door de VGC blijvend worden aangezet om hun sportinfrastructuur na de schooluren ter beschikking te stellen van sportclubs, in het bijzonder van sportclubs die zich richten tot sporters met beperkingen.

Ook in het kader van de 'brede school' en/of 'onthaaste school' moet de betrachting om sportinfrastructuur open te stellen bijzondere aandacht krijgen.

De VGC wil het naschools sportaanbod uitbreiden, met demonstraties en initiatielessen door topsporters en clubs.

De samenwerking tussen de Sportdienst van de VGC en de Stichting Vlaamse Schoolsport zal intensiever worden.

8.3. Sport voor iedereen

Sport moet betaalbaar zijn. Voor iedereen. Voor kansengroepen zal de VGC financiële drempels wegwerken, met een prioritaire aandacht voor sportbeoefening in clubverband. Sporten in clubverband biedt immers nog steeds de meeste garanties voor levenslang sporten.

De ondersteuning van de clubs is zeer belangrijk. De inzet van professionele krachten moet hierbij in de toekomst worden overwogen alsook de ondersteuning van professionele begeleiders binnen de sportverenigingen. Tevens dienen ook de Vlaamse sportfederaties, die door de Vlaamse Gemeenschap ondersteund worden, aangemoedigd worden om een Brusselwerking uit te bouwen. Dit kan door stimuli in het decreet op de sportfederaties op te nemen.

De inspanningen om recreatief te sporten buiten clubverband blijven gehandhaafd (sportkampen, naschools sportaanbod, buurtsport enz.).

Buurtsport vzw, dat kansengroepen buurtgericht aanzet tot het beoefenen van sport, blijft een bevoorrechte partner van de VGC.

Een blijvende samenwerking tussen de Sportdienst van de VGC, sportclubs, scholen en gemeenten (sportdiensten, kinderopvang, buurtsport, ...) is van cruciaal belang. Ook sportverenigingen moeten bevrijd worden van planlast om te kunnen genieten van planlust.

Er komt een communciatieplan 'sport'.

8.4. Sportinfrastructuur: een noodzakelijke voorwaarde voor een kwaliteitsvolle sportbeleving

Geen kwaliteitsvolle sportbeleving zonder degelijke sportinfrastructuur. Op enkele uitzonderingen na (De Maalbeek, Ten Weyngaert, Nekkersdal, ...), beschikt de VGC evenwel niet over eigen sportinfrastructuur.

De VGC kent wel investeringssubsidies toe (gekoppeld aan gebruiks- en samenwerkingsovereenkomsten) en huurt beschikbare uren van beheerders van sportinfrastructuur (vnl. onderwijsinstellingen). De voorbije jaren konden de door de VGC erkende verenigingen rekenen op een financiële tussenkomst voor de huur van sportinfrastructuur. Er wordt gestreefd om dit systeem performanter te maken, zodat de voorziene middelen zo efficiënt mogelijk kunnen worden aangewend.

De VGC wil blijven werk maken van de optimalisatie van de bestaande sportinfrastructuur en gaat voor de uitbouw van ontbrekende sportinfrastructuur.

Eén dossier is alvast rijp voor uitvoering: de heraanleg van de voetbalterreinen voor en de bouw van aanpalende infrastructuur ten behoeve van de Ritterklub Jette op de Heymbosch-site (in samenwerking met de Vlaamse Gemeenschap, de gemeente Jette en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest).

Ook de haalbaarheid van de inplanting van een open wielerpiste, met fietseducatieve en fietsrecreatieve dimensie moet worden onderzocht.

De VGC zal aan prospectie doen, met het oog op de vraag naar geschikte ruimte voor petanquebanen.

De renovatie van de sportinfrastructuur van de eigen onderwijsinstellingen van de VGC zal gekoppeld worden aan de openstelling ervan. Waar mogelijk bewerkstelligt de VGC de ontsluiting voor de buurt van sportinfrastructuur in scholen van andere inrichtende machten.

De VGC staat achter de renovatie en de heropening van gemeentelijke zwembaden, met ruime(re) openingsuren. Deze zwembaden bevinden zich meestal in wijken, waar een zwembad uit sportief en sociaal oogpunt, meer dan zinvol is.

De VGC is tevens de ontwikkeling genegen van biologische zwembijvers in grote Brusselse parken.

De VGC zal zijn plaats opnemen in het besluitvormingsproces met betrekking tot de toekenning van gewestelijke subsidies, die worden besteed aan de renovatie en de uitbouw van sportinfrastructuur in het Brussels Gewest.

ONDERWIJS EN VORMING

1. Inleidend

Het Nederlandstalig leerplichtonderwijs in Brussel kent de laatste jaren een forse toename van het aantal leerlingen. Deze toename is voor een groot deel te danken aan het hoog kwalitatieve imago van ons onderwijs en de aantrekkingskracht daarvan op niet-Nederlandstaligen in onze hoofdstad. De populatie is niet enkel gegroeid, maar ook veranderd. Het absolute aandeel van de leerlingen uit Nederlandstalige gezinnen neemt jaar na jaar af ten voordele van leerlingen afkomstig uit een homogeen Franstalig of volledig anderstalig gezin. Hiermee gepaard gaande, steeg ook het aantal leerlingen met een niet-Belgische of niet-westerse culturele achtergrond. Bovendien stellen we vast dat een heel grote groep van de Brusselse leerlingen afkomstig is uit kansarme milieus. Vaak zorgt dit voor een leer- en taalachterstand. Het Brusselse onderwijs vergt dus een bijzondere aanpak.

Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel trekt steeds meer anderstalige leerlingen aan. Hiermee bevestigen de Nederlandstalige scholen in Brussel hun gastvrije, open imago. Zij omarmen de stedelijke diversiteit van de stad.

De aanwezige onderwijscapaciteit in het basisonderwijs staat momenteel erg onder druk door de demografische ontwikkeling van de Brusselse bevolking. Uit het capaciteitsonderzoek, uitgevoerd door het Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum¹, blijkt dat er tussen 2010 en 2015, 3.000 nieuwe plaatsen nodig zijn in het Nederlandstalig basisonderwijs en dit in de veronderstelling dat het Nederlandstalig onderwijs een vijfde van het totale onderwijsaanbod in Brussel blijft voorzien. Het centrum, waar de concentratie aan scholen zich het sterkst manifesteert en de jongste bevolking van België woont, kent de grootste capaciteitsdruk.

Ook volwassenen maken meer en meer gebruik van het Nederlandstalig onderwijs- en opleidingsaanbod om zich bij te scholen in functie van tewerkstelling of sociale positie. Een essentieel element hierin is het voortdurend afstemmen van de aangeboden opleidingen op zowel de Brusselse arbeidsmarkt als op de vragen van de studenten (jongeren en volwassenen). Jongeren en volwassenen, los van hun achtergrond, een opleiding aanbieden die hun kansen op tewerkstelling vergroot, biedt mede een

---

1 BRIO, Prof.Dr. Rudi Janssens, Onderzoek naar de capaciteit van het Nederlandstalig

antwoord op de complexe maatschappelijke problematiek binnen het Brussels Hoofdstedelijke Gewest.

Het Nederlandstalig onderwijs en het Franstalig onderwijs in Brussel zijn twee aparte systemen. Het is noodzakelijk om de nodige bruggen tussen beide te bouwen: met betrekking tot het capaciteitsvraagstuk bijvoorbeeld zal het zonder een gemeenschappelijke visie terzake moeilijk worden om voor alle leerlingen in degelijk onderwijs te voorzien. In het kader van dit capaciteitsvraagstuk, lijkt een akkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de VGC en de Franse Gemeenschapscommissie en de gemeenten een aangewezen kader. De VGC zal bovendien de nodige contacten leggen tussen de betrokken onderwijsadministraties om te komen tot maximale gegevensuitwisseling op het niveau van de scholen en de leerlingen. Tegelijkertijd lijkt ook een structureel overleg over het studie-aanbod, uitwisselingsprojecten en de relatie onderwijs-arbeidsmarkt, noodzakelijk om de versnippering van mensen en middelen te vermijden.

2. Infrastructuur, capaciteit en uitrusting

2.1. Infrastructuur

De VGC heeft de afgelopen legislatuur enorm geïnvesteerd in het renoveren en verbouwen van de Brusselse Nederlandstalige scholen. Ruim 35.4 miljoen werd via het zogenaamde Urgentiefonds voorzien om de wachtlijsten bij AGIOn² en GO!³ weg te werken.

De infrastructuurnoden in het Nederlandstalig onderwijs blijven echter hoog. De inhaalbeweging blijft noodzakelijk en de inspanning moet dus kunnen worden verder gezet en dit over alle netten heen. Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel moet over voldoende kwaliteitsvolle gebouwen beschikken, zodat leerlingen en leerkrachten in optimale omstandigheden kunnen les volgen of les geven.

Omdat inrichtende machten vaak niet over de nodige financiële draagkracht beschikken om zelf in te staan voor een deel van de verbouwingskost, blijft een substantiële tussenkomst van de VGC in het eigen aandeel van de scholen van groot belang. Bij het toestaan van deze tussenkomst wordt rekening gehouden met onder

---

basisonderwijs in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, 2009.

2 AGIOn: Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs

3 GO!:Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap

andere het criterium 'GOK⁴-concentratiegraden'. Ook secundaire scholen moeten op termijn van dit extra voordeel kunnen genieten.

Programma's die tijdens de vorige legislatuur op de rails werden gezet, worden afgewerkt, ondermeer 'Plassen met klasse' en het 'Urgentieplan technisch - en beroepsonderwijs'.

Daarnaast worden een aantal nieuwe programma's opgestart, zoals 'De energiearme school'. Scholen die op basis van een goede geïnformatiseerde energieboekhouding en een degelijke energieaudit de nodige energievriendelijke en ecologisch verantwoorde renovaties willen uitvoeren, om zo een energiearme school te worden, moeten kunnen rekenen op een bijkomende financiering van de VGC. Op deze manier kunnen de scholen hun werkingsmiddelen optimaal gebruiken voor de inhoudelijke werking van de school. Dit project wordt gerealiseerd in samenwerking met het Brussels Hoofdstedelijke Gewest en via het Schoolinterventieteam, dat eveneens wordt uitgebreid met een extra energieploeg.

Architectuur in de stad is belangrijk. De VGC vraagt scholen om bij infrastructuurprojecten oog te hebben voor de architecturale waarde van het project. Bij de uitvoering van infrastructuurwerken moet bovendien rekening gehouden worden met de openstelling van de gebouwen buiten de schooluren. In het kader van de school als centrale ontmoetingsplaats, willen we de infrastructuur zo inrichten dat niet alleen de schoolse infrastructuur geoptimaliseerd wordt, maar dat de school ook een centrale campus wordt voor de vrijetijdsbesteding en de voor- en naschoolse opvang van de kinderen en jongeren. Dit kan er voor zorgen dat initiatieven als de 'brede of open school' maar ook de 'onthaaste school' mogelijk worden. Hierbij kan eveneens de relatie worden gelegd met de kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang, voor- en naschoolse opvang, het deeltijds kunstonderwijs, enzomeer. De modaliteiten hiervoor zullen later concreet uitgewerkt worden, in samenspraak met de netten.

De VGC zal ook actief lobbyen bij de gemeenten en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om van elke schoolomgeving een veilige schoolomgeving te maken: aan te veel schoolpoorten heerst 's morgens de wet van de verkeersjungle. We pleiten voor woonerf-omstandigheden rond de scholen, voor veilige fietsroutes naar school, voor een afstemming op het openbaar vervoer, ...

---

4 GOK: Gelijke Onderwijskansen

2.2. Capaciteitsdruk

Het Nederlandstalig onderwijs staat voor de enorme uitdaging om de 'cityboom' in Brussel op een gepaste manier te kunnen opvangen. De VGC opteert ervoor om, in het debat met de Franstalige partners, haar verantwoordelijkheid te nemen voor een vijfde van het volledige onderwijsaanbod in Brussel. Dit betekent een concrete toename van 3.000 plaatsen in het basisonderwijs op zeer korte termijn.

Om de klassieke netten aan te moedigen een capaciteitsuitbreiding te realiseren, zal de VGC het gesprek aangaan met de Vlaamse Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om de nodige middelen hiervoor te voorzien. De gemeenten blijven een volwaardige partner. De VGC zal hen stimuleren om Nederlandstalig gemeentelijk onderwijs in te richten, zeker in de gemeenten waar er vandaag enkel Franstalig gemeentelijk onderwijs is.

Als er nieuwe infrastructuur gebouwd moet worden om deze 3000 plaatsen te voorzien, dan zal de VGC erop toezien dat deze nieuwe schoolgebouwen energiearm zijn.

2.3. Uitrusting

Niet enkel de fysieke ruimte van het Nederlandstalig onderwijs dient een pareltje te zijn, ook de uitrustingsmaterialen waarmee de leerlingen en leerkrachten dagelijks werken, moeten voldoen aan alle normen voor het behalen van de vereiste kwalificaties.

Dit veronderstelt een verderzetting van de subsidies voor uitrusting van het TSO⁵ en BSO⁶ en het buitengewoon onderwijs. Een intensievere samenwerking tussen de technische scholen, het Regionaal Technologisch Centrum Vlaams Brabant, Iristech+ en de vijf beroepencentra van het Brussels Hoofdstedelijke Gewest is noodzakelijk, alsook de versterking van de band tussen onderwijs en de arbeidswereld.

De noden mogen dan in het TSO, BSO en buitengewoon onderwijs het grootst zijn en prioritair, ook het ASO⁷ en KSO⁸ kunnen extra ondersteuning gebruiken.

---

5 TSO: Technisch Secundair Onderwijs

6 BSO: Beroeps Secundair Onderwijs

7 ASO: Algemeen Secundair Onderwijs

8 KSO: Kunst Secundair Onderwijs

3. GOK-decreet en inschrijvingsbeleid

De VGC rekent erop dat het bestaande gelijke onderwijskansenbeleid, dat een bijzonder belang kent in de Brusselse context, op Vlaams niveau verder gezet wordt. Bij de Vlaams minister van Onderwijs wordt tevens aangedrongen op het nemen van maatregelen die de sociale ongelijkheid in het onderwijs verder kunnen bestrijden.

De VGC vraagt een handhaving van een inschrijvingsbeleid dat het bereiken van een optimale sociale mix en gelijke onderwijskansen tot doelstelling heeft. Het inschrijvingsbeleid in scholen is bij Vlaams decreet vastgelegd en de concrete verdere invulling te Brussel is gedelegeerd aan de lokale overlegplatformen basisonderwijs en secundair onderwijs. De VGC staat de lokale overlegplatformen, indien gevraagd, technisch bij. Het initiatief 'Samen naar school' wordt verder uitgebouwd.

Ouders worden via sensibilisering aangemoedigd en ondersteund om een school in de buurt te kiezen.

De 'verklaring op eer' vanwege de ouders moet herbekeken worden. De VGC zal er bij de Vlaamse overheid op aandringen dat het inschrijvingsrecht correct wordt toegepast en vraagt dat de 'verklaring op eer' door de ouders (ivm de GOK-indicatoren) op termijn vervangen wordt door een meer betrouwbare techniek. De VGC zal hierbij optimaal inspelen op de maatregelen die op het Vlaams niveau genomen worden om het voorrangbeleid voor Brussel efficiënter te maken, en waar nodig bij te sturen. Alle leerlingen (dus ook de anderstalige) hebben er belang bij dat een aantal van hun medeleerlingen het Nederlands goed of voldoende onder de knie hebben. Daarom blijft de VGC Nederlandstalige ouders via campagnes aanmoedigen om voor hun kinderen een school in Brussel te kiezen.

Een dergelijke keuze houdt sterke troeven in: Brussel biedt de leerlingen immers een meertalige, interculturele omgeving aan én een venster op de wereld.

4. Kwaliteitsondersteuning

De VGC heeft als doelstelling het Nederlandstalig onderwijs in Brussel te optimaliseren, zodat elkeen de meest optimale onderwijskansen krijgt. Dit actief flankerend beleid is geënt op de doelstellingen die de Vlaamse Gemeenschap oplegt aan elk kind, nl. het bereiken van de vooropgestelde eindtermen en/of ontwikkelingsdoelen.

Het Brussels Nederlandstalig onderwijs staat bovendien garant dat het leidt tot meertaligheid. De samenstelling van de leerlingen- en studentenpopulaties vereist van de schoolteams een gedifferentieerde pedagogische en didactische aanpak. Het aantrekken, ontwikkelen en behouden van de nodige expertise in de schoolteams is een belangrijk aandachtspunt binnen het Brussels Nederlandstalig onderwijsveld.

Er dient optimaal gebruik gemaakt te worden van wetenschappelijke expertise bij de uitwerking van het onderwijsbeleid. Hierbij kan ook de 'meet en weetcel' van VGC een rol spelen. Onderwijsbeleid dient op wetenschappelijke kennis en valide data gebaseerd te zijn. Bij de Vlaamse Gemeenschap wordt aangedrongen op meer aandacht in onderzoek voor de specifieke Brusselse onderwijssituatie.

De scholen moeten dan weer kunnen beschikken over betere en gemeenschappelijke basisdata zodat longitudinale monitoring van leerlingen mogelijk wordt en scholen werk kunnen maken van een echt outputbeleid.

4.1. Onderwijscentrum Brussel

Een doelgerichte ondersteuningsaanpak op school-, klas- en directieniveau leidt tot positieve resultaten op het niveau van de leerling. Daarom willen we de werking van het Onderwijscentrum Brussel verder uitbouwen (zowel in het basisonderwijs als in het secundair onderwijs) en blijvend inzetten op de versterking van de samenwerkingsverbanden tussen de verschillende onderwijsactoren. Het proces van inhoudelijke en functionele stroomlijning met VBB⁹ vzw en BROSO¹⁰ vzw wordt onverminderd verder gezet. Gesprekken worden opgestart, o.a. met de verschillende onderwijsnetten, om te bepalen hoe de geboden ondersteuning en middelen het meest efficiënt kunnen ingezet worden naar vorm en inhoud in functie van het behoud van de expertise opgebouwd in beide vzw's. Ook de samenwerking tussen het Onderwijscentrum Brussel en de spelotheken staat hoog op de agenda.

Op deze manier kan het Onderwijscentrum Brussel echt volwaardig uitgroeien tot het Huis van het Onderwijs waar elke leerkracht, ouder, geïnteresseerde terecht kan met zijn/haar vragen over taal, taalvaardigheid, diversiteit en betrokkenheid van ouders en de buurt.

---

9 VBB vzw: Voorrangbeleid Brussel vzw

10 BROSO vzw: Brussels Ondersteuningscentrum Secundair Onderwijs vzw

4.2. Meertaligheid

Elke leerling die les volgt in Brussel moet opgroeien tot een meertalige burger. Scholen moeten de mogelijkheid en ruimte krijgen om te experimenteren met initiatieven inzake meertaligheid en talenonderwijs. Er is een belangrijke taak weggelegd voor het Onderwijscentrum Brussel in de ondersteuning van deze nieuwe projecten.

Samenwerking met bestaande projecten kan nuttig zijn. De verdere ondersteuning van dergelijke initiatieven veronderstelt wel een grondige evaluatie van de lopende.

De toekomstige leerkrachten moeten tijdens hun opleiding voldoende voorbereid worden om te werken met leerlingen voor wie het Nederlands niet hun moedertaal is. Dit is niet alleen belangrijk voor taalleerkrachten, maar ook voor leerkrachten zaakvakken.

Aan de Vlaamse Gemeenschap wordt gevraagd de nodige decretale ruimte te bieden zodat Brusselse Nederlandstalige scholen, voldoende vrijheid krijgen te experimenteren met initiatieven inzake meertaligheid en talenonderwijs (bijvoorbeeld OETC¹¹ dat de moedertaal ook een plaats geeft; native speakers; uitwisselingsprojecten met de Franse Gemeenschap; taalversterkend onderwijs, waarbij aan Nederlandstaligen extra kansen worden geboden om het Frans beter onder de knie te krijgen).

Tenslotte willen we 'twinning-scholen' aanmoedigen: elke Nederlandstalige Brusselse school krijgt de kans om met een Vlaamse zusterschool (Vlaams gewest) samen te werken, bijvoorbeeld voor uitwisselingsprojecten, taalprojecten etc. Vele leerlingen hebben immers een negatieve relatie met het Nederlands en de uitbouw van dit soort initiatieven kan Vlaanderen en het Nederlands een positiever imago geven. Omgekeerd zal ook de beeldvorming over Brussel bij Vlaamse leerlingen er wel bij varen.

4.3. Leerkracht in Brussel

Kwaliteit van het onderwijs staat of valt met een goed schoolteam. Continuïteit en deskundigheid zijn daarbij belangrijke sleutelbegrippen. De VGC wil daarom de leerkrachten in de scholen waar mogelijk verder blijven ondersteunen in hun opdracht.

---

11 OETC: Onderwijs in Eigen Taal en Cultuur

Meer dan in andere grootsteden kent Brussel een groot lerarenverloop. Op basis van het arbeidsmarktrapport blijkt trouwens dat het beroep van leerkracht in heel Vlaanderen momenteel een knelpuntberoep is. De VGC is ondertussen gestart met een promotiecampagne 'Word leerkracht' bij de leerlingen van de derde graad SO. Dit initiatief moet verder uitgediept worden, samen met de twee bestaande lerarenopleidingen en in samenwerking met het secundair onderwijs. Aangezien sensibilisering voor het beroep zelf en voor de uitoefening ervan in Brussel noodzakelijk blijven, zal de VGC meer van dit soort acties organiseren. In dit kader zouden toekomstige leerkrachten aangemoedigd moeten worden om een deel van hun stage in Brussel te doen. Ook zou het mentorschap (peterschap) voor beginnende leerkrachten in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel sterker moeten worden uitgebouwd.

Beide lerarenopleidingen, het Onderwijscentrum Brussel en de pedagogische begeleidingsdiensten zijn elkaars natuurlijke partner wat betreft de kennis en kunde van de didactiek van het lesgeven aan leerlingen die het Nederlands niet als thuistaal hebben.

In Brussel is het belangrijk om het Nederlands en het Frans als leerkracht te beheersen. In afwachting van de overgangsmaatregel van de Vlaamse Gemeenschap zal de VGC het project 'Frans voor leerkrachten' verderzetten en dit tot alle werkende leerkrachten in Brussel de kans krijgen om deel te nemen aan het examen 'Grondige kennis van het Frans'. Bij de lerarenopleiding zal de VGC aandringen op een grondige hervorming van het verplicht taalexamen Frans voor onderwijzers. Dit taalexamen zou moeten gestoeld zijn op een grondige vernieuwing van de taalscreening aan de hand van het nieuwe instrumentarium van de Vlaamse Gemeenschap (gebruik van EVC¹², EVK¹³ en assessment).

Slechts een klein deel van de leerkrachten die werken in Brussel, wonen er effectief. Het is nochtans belangrijk dat zij weten hoe de leefwereld van de kinderen en jongeren in hun klas eruit ziet. De VGC organiseert daarom ook Stadsklassen voor leerkrachten. Daarbij kunnen ze in groep of samen met hun leerlingen de stad ontdekken, en vertrouwd geraken met het brede aanbod van vrijetijdsactiviteiten. Voor beginnende leerkrachten is het belangrijk dat zij op een goedkope manier de eerste maanden in

---

12 EVC: Eerder Verworven Competenties

13 EVK: Eerder Verworven Kwalificaties

Brussel terecht kunnen. Actieve promotie van deze initiatieven (bv. via Quartier Latin) blijft noodzakelijk.

5. Verbreden van de leerkansen

5.1. De school als centrum van gemeenschapsvorming

De VGC wil de volgende jaren de samenwerking tussen de school en de naschoolse en buitenschoolse opvang uitbouwen tot een duurzaam en kwalitatief geheel. Elk kind in het basisonderwijs moet in zijn eigen schoolomgeving opgevangen kunnen worden en ook in het secundair onderwijs moet nagedacht worden over een kwalitatieve regeling van naschoolse/buitenschoolse opvang. Daarenboven is een uitbreiding van het netwerk van buitenschoolse opvang nodig om alle noden te lenigen. De VGC zal de ondersteuning van huistaak- en studiebegeleiding onderzoeken met het oog op een kwaliteitsvol huistakenbeleid. Begeleiding van leerlingen na en buiten de schooluren en op vraag van de ouders wordt eveneens onderzocht.

De school is de draaischijf voor ouders om aansluiting te vinden bij de Vlaamse gemeenschap. Scholen moeten de kans krijgen om zowel tijdens als buiten de schooluren voldoende activiteiten op te zetten waardoor de leerlingen en de ouders op een creatieve, speelse manier in contact komen met het Nederlands. De school kan hiervoor een beroep doen op de kennis en kunde van de verschillende culturele en sportieve initiatieven die reeds bestaan in Brussel. De VGC zal daarvoor een systeem van 'schoolmakelaars' (mensen die de samenwerking tussen de verschillende scholen en partners in de wijk organiseren) uitwerken.

De Zomerschool, een samenwerking tussen onderwijs en de speelpleinwerking, wordt verdergezet en uitgebreid.

De maximumfactuur mag geen belemmering zijn voor de uitvoering van de brede onderwijskundige opdracht van de scholen. Daarom zal de VGC waar nodig de scholen en organisaties met educatieve programma's financieel steunen en dit met het oog op het creëren van gelijke kansen voor elk kind. Voor Brusselse scholen in het bijzonder, is het belangrijk een degelijk pakket educatieve schoolreizen te kunnen aanbieden, want veel kinderen uit kansarme gezinnen kunnen zelden of nooit op reis gaan.

5.2. Voorschoolse opvang en Basisonderwijs

Kinderopvang vormt een goede opstap naar de kleuterschool, niet alleen wat betreft de sociale vaardigheden en de aangeboden structuur, maar in het bijzonder omwille van de taalstimulering die er reeds wordt geboden. Nederlandstalige kinderdagverblijven in Brussel hebben immers een bepaalde rol te spelen in de taalontwikkeling en taalondersteuning van jonge kinderen. Daarom is het belangrijk dat, behalve de uitbreiding van het aanbod, de visie 'Nederlands als omgangstaal' en de bijhorende taalondersteuning, opgezet voor de kinderdagverblijven, worden versterkt en verder uitgevoerd.

Het kleuteronderwijs speelt een belangrijke rol in het leerproces van jonge kinderen. We merken dat heel wat kinderen die echt scholing nodig hebben, toch niet naar de kleuterschool komen. De VGC zal samen met de Vlaamse Gemeenschap bekijken hoe de kleuterparticipatie ook in Brussel verder kan worden verhoogd.

Bovendien moet onderzocht worden of het voor anderstalige kinderen met een achterstand op het vlak van het Nederlands mogelijk is om, in samenspraak met de ouders, een specifiek taalbad (een extra jaar) te volgen vooraleer ze overstappen naar het eerste leerjaar. Door deze vroege interventie, moet het mogelijk worden om snel in te grijpen en problemen met de instructietaal in een vroeg stadium te ondervangen. De VGC zal samen met de Vlaamse Gemeenschap deze maatregel onderzoeken.

Voor anderstalige nieuwkomers moet er voldoende onthaalonderwijs voorzien worden. De VGC heeft hier een ondersteunende rol.

5.3. Secundair onderwijs

Het is belangrijk voor de toekomst van de jongeren dat er een ruim en gevarieerd onderwijsaanbod aangeboden blijft in het Brussels Nederlandstalig secundair onderwijs.

Om de kloof tussen het basisonderwijs en het secundair onderwijs te dichten, zal de VGC samen met het LOP¹⁴-Brussel de uitbouw van een overdracht van leerlingengegevens actief ondersteunen.

---

14 LOP: Lokaal Overleg Platform

Een betere afstemming met de Brusselse arbeidsmarkt is nodig, alsook de campagne om een positieve studiekeuze voor het TSO en BSO. Deze richtingen zijn vaak minder gekend en dus minder bemind. Daarnaast wil de VGC een beroepenhuis oprichten in Brussel, naar analogie van het beroepenhuis in Gent, en dit in samenwerking met de ander gemeenschap.

De VGC zal in dat kader ook blijvend investeren in aanvullende experimenten en trajecten in de sector van Leren en Werken en zorgen voor een structurele verankering van projecten waarbij leerlingen van het secundair onderwijs een beter zicht krijgen op de arbeidsmarkt en hun positie daarin, zoals het project 'Jump naar Werk'. De rigide scheiding tussen school en werk moet worden afgebouwd door stages meer gewicht te geven.

In het secundair onderwijs worden leerkrachten en directies steeds vaker geconfronteerd met probleemsituaties waar de klassieke orde- en tuchtmaatregelen onvoldoende antwoord bieden. Vaak hebben de betrokken jongeren al een geschiedenis van verwaarlozing en problematische opvoedingssituatie achter de rug. Het is daarom aan te raden dat de centra voor leerlingenbegeleiding en de opvoedingsondersteuningsinitiatieven bij dergelijke POS¹⁵ komen tot een gezamenlijke aanpak.

Het time-out project kan in een aantal gevallen een antwoord bieden op dergelijke probleemsituaties. De VGC zal daarom het time-out project en andere spijbelprojecten verder zetten en versterken. Er dient, samen met de onderwijsverstrekker, gezocht te worden naar een verantwoorde begeleiding van jongeren met een zeer moeilijke schoolloopbaan, zodat deze niet langer de overige leerlingen en leerkrachten beletten hun normale activiteiten te ontwikkelen.

5.4. Buitengewoon onderwijs

De VGC blijft pleiten voor aangepaste GOK-ondersteuning voor alle scholen van het buitengewoon onderwijs.

5.5. Hoger onderwijs

Een Brusseltoets blijft noodzakelijk voor een leefbaar hoger onderwijs in Brussel. In het hoger onderwijs in Brussel werd reeds een ernstige rationalisatie doorgevoerd. Er moet thans een intensere samenwerking komen tussen alle Brusselse instellingen

van het hoger onderwijs, zowel op logistiek als op begeleidingsvlak (maar met behoud van de huidige diversiteit van het aanbod).

De steeds intensievere samenwerking tussen het Nederlandstalig en het Franstalig hoger onderwijs in Brussel - in het bijzonder voor taal- en letterkunde – wordt zoveel als mogelijk ondersteund.

Bovendien zal de VGC mee onderzoeken hoe het Nederlandstalig en het Franstalig hoger onderwijs een gezamenlijk, aantrekkelijk Engelstalig onderwijsaanbod kan creëren, wat heel wat internationale studenten en onderzoekers naar Brussel kan aantrekken.

Verder moet Brussel meer uitgedragen worden als echte studentenstad. Een dergelijke promotie van Brussel vereist een vernieuw(en)de aanpak waarbij alle relevante actoren (hoger onderwijsinstellingen, Quartier Latin, Gewest, gemeenten, ...) worden betrokken. Om hieraan gestalte te geven zijn acties, zoals promotie hoger onderwijs (SID-in¹⁶) mogelijk. De VGC zal hiervoor nauw samenwerken met het Vlaams Overlegplatform Hoger Onderwijs vzw en met de Vlaamse Gemeenschap.

De studenten en de stad moeten met elkaar verbonden worden. Zowel de campussen onderling als de campussen en de binnenstad moeten beter bereikbaar worden met de fiets en het openbaar vervoer.

De VGC moet ook blijven ijveren voor een betere kwaliteit van de studentenkoten. Zij zal dat doen door initiatieven als Quartier Latin verder te ondersteunen maar ook door een betere regelgeving te vragen bij het BHG. Ook het acuut gebrek aan studentenfaciliteiten dient in dit kader opgevangen te worden: sportinfrastructuur (zeker in de binnenstad), fuifzalen, ontmoetingsgelegenheden.

In Brussel bestaan twee programma's van tutoring door studenten hoger onderwijs aan leerlingen van de derde graad secundair onderwijs. Deze tutoringprogramma's lopen momenteel naast elkaar. De VGC zal een kader uitwerken voor deze en soortgelijke initiatieven.

---

15 POS: Problematische Opvoedingssituatie

16 SID-in: Studie-Informatiedagen

Het Huis van het Nederlands biedt taalondersteuning voor de studenten aan de instellingen hoger onderwijs in Brussel. De VGC blijft een belangrijke partner in de verdere ondersteuning van dit initiatief.

5.6. Deeltijds kunstonderwijs

De Vlaamse Gemeenschap voorziet een decreetswijziging voor het deeltijds kunstonderwijs. De VGC zal ervoor pleiten om het forum DKO¹⁷ Brussel in stand te houden, in functie van de verdere samenwerking van de academies.

Ook de preacademielessen kunnen blijvend rekenen op subsidiëring zodat ook 6- en 7-jarigen aan verminderd tarief les kunnen volgen in het deeltijds kunstonderwijs.

In het kader van de school als centrum voor gemeenschapsvorming zal aan de DKO's gevraagd worden actief mee te werken aan de organisatie van kunstonderwijs in scholen van het basisonderwijs.

5.7. Levenslang en levensbreed leren

Ook na de leerplicht moeten voor +18-jarigen nieuwe kansen worden voorzien via vorming en specifieke trajecten.

Het Huis van het Nederlands is zeer succesvol. De VGC zal daarom blijvend investeren in het creëren en ondersteunen van specifieke acties inzake het Nederlands en dit op basis van de noden van de doelgroepen. Dit kan de kansen van de werknemers op de arbeidsmarkt alleen maar ten goede komen.

Ouders die hun kinderen naar het Nederlandstalig onderwijs sturen, worden gestimuleerd om lessen Nederlands te volgen. Het infopakket 'Nederlands voor anderstalige ouders met kinderen in een Nederlandstalige school' wordt geactualiseerd: een meertalige brochure die ouders wijst op het belang en het aanbod van ondersteuning en vrijetijdsactiviteiten in het Nederlands en ook op het aanbod cursussen Nederlands voor ouders.

De expertise van het Huis van het Nederlands m.b.t. taalvaardigheidstraining in de opleidingen en op de werkvloer wordt structureel verankerd en dit met het oog op de maximale tewerkstellingskansen van de cursisten. Ook wordt de visietekst 'Nederlands als omgangstaal bij volwassenen' verder geconcretiseerd en uitgevoerd.

Brusselleer, het Centrum voor Basiseducatie, blijft de prioritaire partner van de VGC om de ontwikkeling van de geletterdheid, gecijferdheid en ontplooiing van de sociale en communicatieve vaardigheden van Brusselaars te stimuleren. De VGC wil daarenboven een zicht krijgen op hoeveel laaggeletterden zich bevinden onder de Brusselse bevolking die een beroep doen op Nederlandstalige diensten en welke bijkomende acties dienen opgezet te worden om het geletterdheidsprobleem in de Brusselse context op een optimale wijze aan te pakken.

Wat betreft het tweedekansonderwijs, zal de VGC blijvend investeren in nieuwe projecten en het opsporen van blinde vlekken in het aanbod.

De VGC biedt aanvullende ondersteuning aan de opleidings- en werkervaringspartners om de kansen van hun deelnemers op doorstroom naar de arbeidsmarkt te verhogen. De focus ligt op opleidingsinitiatieven in combinatie met werkplekleren. Daarbij wordt de kwalitatieve ondersteuning van de taalvaardigheidstraining op de opleidings- en werkvloer en de taaltrajecten binnen het volwassenenonderwijs en het deeltijds onderwijs structureel verankerd. Verder wordt ondersteuning geboden aan sectorale en intersectorale samenwerkingsverbanden, en aan samenwerkingsverbanden tussen onderwijs- en opleidingsinitiatieven.

5.8. Centra voor Leerlingenbegeleiding

Wegens het recente akkoord met de Franstalige Gemeenschap en de gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest rond de leerplichtcontrole, zullen de CLB's in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in deze materie een grote rol spelen (wegens de decretaal verplichte begeleiding). Aan Vlaanderen wordt gevraagd een Brusselnorm voor de personeelsleden in overweging te nemen.

6. Vervoer

Inzake leerlingenvervoer zal de VGC gesprekken ondersteunen met De Lijn, de MIVB, de TEC en de NMBS om een zodanig aanbod uit te werken dat de kinderen en de studenten uit de Vlaamse Rand gemakkelijk en vlot naar scholen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kunnen worden gebracht. Daarnaast moeten de tarieven, abonnementen en overstapmogelijkheden van de verschillende openbare vervoersmaatschappijen beter op elkaar worden afgestemd. Daarmee kan de toegankelijkheid en de bereikbaarheid van de onderwijsinstellingen in Brussel worden verbeterd.

7. Eigen onderwijsinstellingen

De VGC wenst te voorzien in kwaliteitsvol onderwijs op maat van Brussel en zal haar verantwoordelijkheid als inrichtende macht van haar onderwijsinstellingen ten volle opnemen. Op infrastructureel vlak betekent dit het finaliseren van de nieuwbouw op de Elishout-COOVI campus en de reële opstart van het bouwproject op de campus van Kasterlinden. Voor Zaveldal worden de gesprekken gestart met de collega's van de Franse Gemeenschapscommissie voor de splitsing van de campus.

Om de eigen onderwijsinstellingen verder te profileren als Brusselse scholen die kwaliteitsvol basis- en secundair onderwijs aanbieden naar hun specifieke doelgroepen, hebben ze nood aan een professioneel kader en een efficiënte organisatiestructuur.

Voor de hervormde richting 'plant, dier en milieu' in Elishout, wordt een degelijke samenwerkingsverband opgesteld met het Neerhof, zodat het volledige leerprogramma kan worden uitgevoerd.

Naar buiten toe zullen de VGC onderwijsinstellingen werk maken van een eenduidig communicatiebeleid en een duidelijke profilering naar de doelgroepen.

WELZIJN, GEZONDHEID EN GEZINSBELEID

1. Inleiding

De VGC blijft een aanvullend, innoverend en stimulerend beleid ontwikkelen en wil zo een antwoord bieden op specifieke stedelijke uitdagingen. Het beleid van de VGC wordt verder afgestemd op de prioriteiten en de beleidsevoluties van de Vlaamse Gemeenschap. Dit betekent bv. concreet dat de VGC de ambitie heeft om via haar beleid 300.000 Brusselaars van diverse achtergronden te bereiken die nood hebben aan welzijns- en gezondheidsvoorzieningen.

Terwijl de regierol bij de overheid zit, zullen de initiatieven in de eerste plaats door het particulier initiatief ontwikkeld worden en waar nodig door de VGC zelf. De VGC bouwt haar beleid verder uit in nauw overleg met het werkveld.

Eén van de taken van de VGC bestaat erin om dwarsverbindingen te creëren met andere overheden (Vlaamse Gemeenschap, gemeenten, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie...). Maar ook de synergie tussen verschillende beleidsdomeinen is erg belangrijk. Zeker op het vlak van welzijn en gezondheid zijn er heel wat raakvlakken, zoals bv. de thuis(gezondheids)zorg. Kruisbestuiving tussen deze, maar ook andere beleidsdomeinen, is onontbeerlijk.

De doelstellingen inzake het welzijnsbeleid van de VGC zijn enkel mogelijk mits een substantiële financiële inhaalbeweging.

Het stedelijk beleid van de VGC is een belangrijke hefboom waar de VGC gebruik van wil maken om de doelstellingen op het gebied van welzijn te realiseren. In haar opdracht 'stedelijk beleid' heeft de VGC een niet te onderschatten impact op de kwaliteit van het leven van de Brusselse burgers. Via subsidiëring van heel wat voorzieningen in de stad wordt de leefbaarheid versterkt.

Participatie werkt versterkend. Hiervoor moet het werkveld maximaal betrokken worden bij het beleid.

2. Gelijke kansen

Het tegengaan van uitsluiting op de arbeidsmarkt van kansengroepen (etnisch-culturele minderheden, mensen met een handicap, vrouwen, holebi's en andere

kansengroepen) is een absolute prioriteit en de VGC zal hier als overheid via de verdere uitwerking van een eigen diversiteitsplan een voorbeeldfunctie vervullen. Via vormingen en positieve acties zal tevens verder gewerkt worden aan een evenredige deelname van etnisch-culturele minderheden en andere kansengroepen aan adviesstructuren en beheersraden.

Hiervoor zal binnen de administratie een diversiteitsmanager worden aangeduid die jaarlijks of tweejaarlijks een globaal voortgangsrapport opmaakt met betrekking tot de gevoerde Gelijke Kansenspolitiek.

De VGC wil een effectief gelijke kansenbeleid voeren op zowel intern als extern vlak. Daarom besteden we de nodige aandacht aan een specifiek genderbeleid (v/m) en dit naast de diversiteitsproblematiek. Binnen alle bevoegdheden van de VGC moet er een gendermainstreambeleid worden gevoerd.

Er zal meer aandacht gaan naar de preventie van geweld op vrouwen en naar een betere hulp aan slachtoffer en dader in de vorm van meer anonieme vluchthuizen en een meldpunt partnergeweld op gewestelijk niveau, een betere financiering van daderhulp en een grondige sensibilisering van het (para)medische korps en andere eerstelijns hulp dienstverlening.

Een stad als Brussel heeft, door zijn anonimiteit en groot aanbod voor holebi's een grote aantrekkingskracht op holebi's. De VGC wil ook voor deze groep een specifiek emancipatorisch beleid voeren. Daarbij speelt het Regenbooghuis een belangrijke rol. De VGC zal haar ondersteuningsbeleid aan holebi-verenigingen en individuele holebi's verderzetten. Bovendien zal er specifiek aandacht zijn voor de situatie van allochtone holebi's.

3. Welzijn

Centraal in het welzijnsbeleid van de VGC staat de idee van toegankelijkheid, letterlijk en figuurlijk. Welzijnsvoorzieningen moeten zoveel mogelijk toegankelijk zijn voor iedereen. Maar toegankelijkheid betekent ook dat de mensen die nood hebben aan bepaalde welzijnsvoorzieningen weten van hun bestaan, deze makkelijk kunnen contacteren of er zelf met de hulp van het sociaal vervoer naartoe kunnen. En uiteindelijk ook snel en efficiënt de nodige informatie krijgen die hen helpt om hun specifiek probleem op te lossen.

De VGC blijft werken aan de promotie van Brussel in het algemeen maar zeker ook als het gaat om aantrekken van potentiële initiatiefnemers en/of investeerders en professionele welzijnswerkers, iets wat momenteel alles behalve evident is. Naast de initiatiefnemers en de beroepskrachten erkent en waardeert de VGC ook de talloze vrijwilligers die in deze stad en dus ook in de welzijnssector actief zijn. De VGC blijft er ook dan ook voor ijveren dat deze vrijwilligers en de mantelzorg de nodige ondersteuning krijgen.

Een belangrijke partner van de VGC in het welzijns- en gezondheidsbeleid is de Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad (BWR). De concrete afspraken tussen de VGC en de BWR worden steeds geformaliseerd in een conventie tussen beide partijen. Het begin van een nieuwe legislatuur is het geschikte moment om deze conventie tussen VGC en BWR te herbekijken en aan te passen om volop te kunnen inspelen op nieuwe evoluties die zich aandienen. Het is de bedoeling om tot een coherent, complementair en dynamisch beleid te komen op het vlak van de sectoren welzijn en gezondheid.

3.1. Algemeen welzijnsbeleid

Naast de BWR heeft de VGC uiteraard nog andere partners voor de uitbouw van het Algemeen Welzijnsbeleid, zoals bv. de Centra Algemeen Welzijnswerk (CAW's). Ook het straathoekwerk, de samenlevingsopbouw, de thuislozenzorg.... zijn belangrijke medespelers. Zij bouwen hun beleid in samenspraak met de VGC verder uit om tot een goede onderlinge afstemming en taakverdeling te komen. De VGC zal verder werken aan een coherent beleid inzake straathoekwerk, waarbij de categoriale aanpak, de territoriale en de thematische verder worden uitgeklaard en waarbij wordt gestreefd naar een stroomlijning tussen de straathoekwerking in de CAW's en de werking in Jeugd en Stad (JES) vzw. Doelgerichtheid en transparantie staan voorop.

De sterkere uitbouw van het Nederlandstalig Welzijns- en Gezondheidsbeleid in Brussel moet hand in hand gaan met de uitbouw van het Lokaal Sociaal Beleid. Via de uitbouw van dit lokaal sociaal beleid wil de VGC komen tot een vlot toegankelijk, kwalitatief en fijnmazig Nederlandstalig zorg- en welzijnsnetwerk dat goed territoriaal gespreid is.

Na vijf jaar dringt een grondige evaluatie van het concept (ontwikkeld door de BWR) en de eerste resultaten van dit lokaal sociaal beleid zich op. Het betrokken werkveld is zelf vragende partij voor een sterkere, duidelijke en volwaardige invulling van de

regiefunctie van de VGC. Het is met andere woorden aangewezen dat de VGC, uiteraard in samenspraak met de Vlaamse Gemeenschap en andere relevante actoren, initiatief neemt om duidelijk en ondubbelzinnig te bepalen wat de doelstellingen van het lokaal sociaal beleid in Brussel zijn, hoe de VGC deze doelstellingen wenst te bereiken, en welke investeringen er eventueel zullen zijn om deze doelstellingen te bereiken.

3.2. Senioren & Thuiszorg

In 2007 werd het concept van de Woonzorgzones (samenwerking tussen Vlaamse Gemeenschap en VGC) in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest boven de doopvont gehouden. Dit concept voorziet op lange termijn 33 woonzorgzones, geënt op de zones van Lokaal Sociaal Beleid. In deze woonzorgzones worden voorzieningen (lokale dienstencentra, dagcentra, rusthuizen, aanleunwoningen,.....) uitgebouwd die senioren en andere doelgroepen, zoals bv. personen met een handicap, in staat moeten stellen zo lang mogelijk thuis of tenminste in hun vertrouwde omgeving te blijven. Binnen deze ontwikkeling worden ook (para)medische partners zoals huisartsen en thuisverpleegkundigen,... nauw betrokken. De VGC verbindt er zich toe om samen met de Vlaamse Gemeenschap de woonzorgprojecten verder te ontwikkelen.

Een cruciaal element in de ontwikkeling van de woonzorgzones is de uitbouw van Lokale Dienstencentra. Deze zijn in hun hoedanigheid van zorgknooppunt de spil waarrond een woonzorgzone draait. Volgens de Vlaamse programmatie is er in het Brussels Hoofdstedelijke Gewest ruimte voor 20 lokale dienstencentra. Momenteel zijn er 15 lokale dienstencentra actief. De VGC wil tussen 2009 en 2014 bestaande en/of nieuwe initiatiefnemers vinden die nog 5 extra lokale dienstencentra en/of antennes in Brussel willen opstarten. Indien mogelijk opteert de VGC voor goede samenwerking tussen gemeenschapscentra en lokale dienstencentra.

Onlosmakelijk verbonden met de ontwikkeling van de woonzorgzones en de lokale dienstencentra is er tenslotte ook de uitbreiding van het aanbod aan sociaal vervoer, i.s.m. andere overheden, en klusjesdiensten in het kader van de woonzorgzones. Ook hier wil de VGC het reeds bestaande aanbod verder uitbouwen.

Er zal gewaakt worden over een passende integratie in het stedelijk weefsel en de uitwerking van combinaties met het niet louter seniorengerichte aanbod zoals kinderopvang en jeugdvoorzieningen.

Het beleid inzake ouderenmisbehandeling wordt verdergezet.

3.3. Welzijn voor personen met een handicap

Met betrekking tot de sector personen met een handicap vertrekt de VGC vanuit een inclusief denken en werken. Het Vlaams beleid inzake zorgvernieuwing wordt ook in Brussel verdergezet zodat personen met een handicap zo autonoom en zelfstandig mogelijk kunnen functioneren. Vermits er vaak specifieke zorg nodig is, is ook een aangepast zorgaanbod vereist.

Daarom wil de VGC een verdere uitbreiding van het aanbod (erkende plaatsen en infrastructuur) voor personen met een handicap in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest continueren, geruggensteund door het rapport van de zogenaamde 'Sectorfacilitator Personen met een Handicap' dat verscheen in 2008.

Naast het creëren van nieuwe infrastructuur zal de VGC een voortrekkersrol opnemen en meer inspanningen leveren om bestaande openbare infrastructuur fysiek toegankelijker te maken voor personen met een handicap door o.a. een screening van gemeenschapscentra en culturele centra alsook de eigen VGC infrastructuur. In die geest zal de VGC er bij de Vlaamse Gemeenschap op aandringen om ook in Brussel een Toegankelijkheidsbureau op te richten, naar analogie met de andere provincies. Hiertoe werd in het kader van de woonzorgzones al een aanzet gegeven.

De VGC dient haar verantwoordelijkheid op te nemen om personen met een handicap verder te integreren in de Brusselse samenleving. Naast het verderzetten van bestaande initiatieven kan hierbij onder meer bijzondere aandacht gaan naar de valorisering van de expertise die rond Vlaamse gebarentaal werd opgebouwd in de Kasterlinden- scholen op het vlak van andere maatschappelijke domeinen.

3.4. Armoedebestrijding

Armoede is een realiteit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, ongeveer 30 % van de Brusselaars wordt hiermee geconfronteerd. Het is daarom noodzakelijk dat de verschillende bevoegde overheden in Brussel samenwerken om te komen tot één gecoördineerd en op mekaar afgestemd armoedebeleid dat de resultaten van de inspanningen en middelen optimaliseert. De VGC zal constructief meewerken aan de uitwerking van zo'n gecoördineerd Brussels armoedebeleid, in nauwe samenwerking met betrokkenen, hun verenigingen en de overheden.

Tegelijkertijd zal de VGC de armoedeproblematiek meer laten doorwegen in haar eigen beleid. Een eerste aanzet werd al gegeven door het aanduiden van aandachtsambtenaren voor de armoedeproblematiek binnen de VGC-directies Onderwijs & Vorming, Cultuur Jeugd & Sport, en Welzijn Gezondheid & Gezin.

De rol van de ervaringsdeskundigen in de armoede zal ten volle gevaloriseerd worden met het oog op hun doorstroming naar het reguliere arbeidscircuit en niet uitsluitend binnen het welzijns-circuit.

3.5. Jeugd welzijn

Jeugd(welzijns)beleid willen we transversaal benaderen door een beleid te ontwikkelen dat gericht is op kinderen en jongeren binnen de beleidsdomeinen onderwijs, cultuur en welzijn. Ook zal gewaakt worden over de afstemming tussen jeugdhulpverlening, inclusief het preventieel en het jeugdwerk, waaronder de WMKJ's die wijkgebonden werken.

De VGC zal de verdere uitbouw van de integrale jeugdhulp ondersteunen, met verscherpte aandacht voor de Brusselse meerwaarde.

Projecten rond een zinvolle dagbesteding voor jongeren in de Bijzondere Jeugdbijstand die uit de boot (dreigen te) vallen en op school niet meer terecht kunnen, worden verder opgevolgd. Met deze projecten wil men bruggen bouwen tussen deze jongeren, de bijzondere jeugdzorg, de maatschappij en (later) het onderwijs en/of de arbeidsmarkt door hen terug positieve ervaringen te laten opdoen.

Ieder kind groeit bij voorkeur op in een geborgen gezinssituatie. Helaas is het vinden van pleeggezinnen voor kinderen in een problematische opvoedingssituatie, steeds moeilijker. Zeker in een grootstad als Brussel. Pleegouders en de omkaderende pleegzorgdiensten worden dan ook gestimuleerd en ondersteund.

Indien de opname in een voorziening toch noodzakelijk is, moet het bij voorkeur gebeuren in kleinschalige leefgroepen, in de directe leefomgeving van het kind, zodat de familiale sfeer en de continuïteit gegarandeerd worden.

4. Gezondheid

4.1. Uitbouw Nederlandstalig zorgnetwerk

Gelet op de Brusselse multiculturele context en complexe institutionele omgeving blijft het voor de VGC een prioriteit om de gezondheids- en welzijnszorg toegankelijk te maken voor iedereen.

De VGC wil het Nederlandstalig zorgaanbod verder uitbouwen zodat Nederlandstaligen met hun zorgvraag in hun eigen taal terecht kunnen. Maar uiteraard staan deze instellingen ook open voor iedereen die een beroep doet op het Vlaamse aanbod. Meer expliciet dienen we aandacht te hebben voor de zorgvragen van de allochtone gemeenschappen en de barrières zoals taal, cultuur, religie....

De VGC wil met de Vlaamse regering samenwerken om een strategisch plan uit te werken om voor de gezondheidssector de nodige inhaalbeweging te maken en de verschillende initiatieven op elkaar af te stemmen. Een belangrijke stap hierin is de oprichting van een samenwerkingsverband tussen de verschillende actoren in de sector gezondheid. In dit kader wordt onderzocht op welke wijze een intensieve kruisbestuiving kan worden bewerkstelligd tussen de sectoren welzijn en gezondheid. De complementariteit is noodzakelijk in functie van de verdere ontwikkeling van een dynamisch beleid terzake.

Het aantrekken van meer Nederlandstalige huisartsen, verpleegkundigen, paramedische beroepen, thuiszorghulpverleners en welzijnswerkers in Brussel blijft één van de grootste uitdagingen voor de komende jaren. Het is hierbij van groot belang om studenten, stagiairs en jong afgestudeerden warm te maken voor Brussel en hen te wijzen op de talrijke troeven die Brussel biedt om er te studeren, te werken en te wonen. Zowel voor stagiairs als pas afgestudeerden is betaalbare logies vinden vaak één van de knelpunten. Om hieraan tegemoet te komen, zullen actief pistes onderzocht worden, samen met de Vlaamse Gemeenschap. Quartier Latin en Pro Medicis Brussel kunnen hierin een partner zijn.

4.2. Eerstelijnsgezondheidszorg

Via de verdere uitbouw van 'Zorgzoeker', dat de Nederlandskundige welzijns- en gezondheidszorg inventariseert, wordt de eerstelijnszorg toegankelijker gemaakt. Ook 'Zorgnet' is een belangrijke schakel in het toegankelijk maken van de eerstelijnsgezondheidszorg. Zorgnet, ook wel bekend als het "Vlaams virtueel

ziekenhuis”, is een netwerk van individuele artsen, hulpverleners en instellingen. Samen vormen zij een 'Virtueel Vlaams netwerk voor geïntegreerde zorgverlening'. Een zorgpad zorgt ervoor dat een patiënt, van de diagnose tot en met de nazorg, zijn traject in het Nederlands kan afleggen. Voor de huisarts is een belangrijke rol weggelegd als coach van het zorgtraject.

De Brusselse huisartsen staan onder druk. Het aantal Nederlandstalige huisartsen neemt af, de administratieve werklast stijgt... Acties die de huisarts ondersteunen worden verder uitgebouwd: de huisartsenwachtpost, de taxidienst, de huisartspraktijkassistent, samenwerkingsinitiatieven tussen huisartsen... Ook netwerkondersteuning is voor de huisartsen, de andere zorgverstrekkers en startende multidisciplinaire (wijk)gezondheidscentra aangewezen.

Taalondersteunende acties, die de tweetaligheid van de zorgverstrekkers bevorderen, worden verdergezet, zodat de directe communicatie tussen patiënt en zorgverstrekker mogelijk is. Dit gebeurt in samenwerking met het beleidsdomein Onderwijs en Vorming en het Huis van het Nederlands.

4.3. Geestelijke gezondheidszorg

We leven in een samenleving waarbij iedereen in min of meerdere mate onderhevig is aan stress. Deze overvloed aan externe prikkels laat zijn sporen na m.b.t. ons geestelijk welbevinden. De cijfers inzake depressie en (poging tot) zelfdoding behoren in ons land tot de hoogste van de Europese Unie.

Ook bij kinderen en jongeren is er een significante toename in de zorgvraag rond psychische problemen en taal-, leer- en ontwikkelingsstoornissen. De noden zijn groot, het aanbod daarentegen is, zeker aan Nederlandstalige zijde, heel beperkt. Maar ook steeds meer volwassenen kampen met psychische problemen (depressie, burn-out, zelfdoding...). De VGC kan innoverende projecten binnen de geestelijke gezondheidszorg ondersteunen. Er zijn ook extra inspanningen nodig om specifiek doelgroepen hun weg te laten vinden naar de geestelijke gezondheidszorg.

De VGC ondersteunt acties ter beleving van stilte en rust, in combinatie met passieve recreatie, als hefboom voor een preventief gezondheids- en welzijnsbeleid. Meer aandacht voor stilte- en rustwerking in de samenleving ter preventie van depressie en burn-out komt het welzijn en de gezondheid van de bevolking ten goede.

Ook de ondersteuning van ouderen verdient aandacht. Denken we maar aan (angst voor) sociaal isolement, rouwverwerking, geheugenverlies en dementie... De VGC blijft haar expertise op het vlak van dementerenden en hun onmiddellijke omgeving verder ontwikkelen.

4.4. Gezondheidsbevordering, - promotie en - preventie

Het Lokaal Gezondheidsoverleg (LOGO) staat in voor de uitvoering van de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen en blijft het instrument om vanuit de VGC actief aan gezondheidspromotie en -preventie te doen. Uiteraard in samenwerking met de vele partners die op het terrein actief zijn. Deze acties worden, waar mogelijk, afgestemd met de andere Brusselse overheden.

Preventie en voorlichting moeten blijvend aandacht krijgen zoals bv. campagnes en initiatieven met betrekking tot gezonde voeding (meer groenten, fruit, melkproducten en water en matiging van suikers, alcohol, vlees en vetten) en beweging, Tuberculose (TBC), Human Immunodeficiency Virus (HIV), stoppen met roken, baarmoederhalskanker, vroegtijdige opsporing van borstkanker... M.b.t. borstkanker moet het streefdoel zijn dat de deelname aan de screening stijgt en dat meer kansarme vrouwen bereikt zouden worden. Er wordt gestreefd naar afstemming met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) en de Commission communautaire française (Cocof).

De VGC ondersteunt specifieke initiatieven met een bijzondere meerwaarde voor de grootstedelijke situatie van Brussel en die zich richten naar kansarmen en andere kwetsbare doelgroepen.

De VGC onderschrijft de waarden die de Wereldorganisatie vooropstelt voor een duurzame ontwikkeling van gezondheid en levenskwaliteit in de stad. Gezondheid is immers niet enkel het uitblijven van ziekte maar een evenwicht tussen lichamelijk en geestelijk welbevinden dat beïnvloed wordt door vrije tijd, huisvesting, mobiliteit, leefmilieu.... Daartoe wordt gestreefd naar samenwerking met gewestelijke partners.

Er is nood aan een volwaardig en geïntegreerd gezondheids- en welzijnsbeleid voor holebi's. De VGC werkt verder aan een geïntegreerd preventiebeleid van seksueel overdraagbare aandoeningen (soa's) en seksuele gezondheid met een verhoogde aandacht voor kwetsbare doelgroepen (holebi's, mensen met HIV, nieuwkomers, tienermeisjes, ...).

Ook de preventie van depressie en zelfdoding blijft een prioriteit, zeker bij risicogroepen (ouderen, alleenstaanden, holebi's, ...).

5. Gezinsbeleid

Het gezin, in al zijn verschillende vormen en samenstellingen, is de plaats waar mensen vanaf hun prille bestaan zorg genieten, kansen krijgen en geborgenheid ervaren. Vooral jonge gezinnen met kinderen en éénoudergezinnen hebben het vaak moeilijk. De overheid kan een belangrijke rol spelen in de ondersteuning van deze gezinnen.

De bevolking in Brussel groeit verder aan. Studies tonen aan dat de bevolking zal stijgen met 170.000 inwoners tegen 2020. Gelet op deze demografische evolutie dringt een uitbreiding van het aanbod zich op.

De VGC zal werk maken van een actief informatiebeleid naar de voorzieningen en naar de ouders m.b.t. het bestaande aanbod (buitenschoolse initiatieven, voor- en naschoolse initiatieven, babysitdiensten, opvang zieke kinderen,...).

Inspanningen worden gedaan om huidige leemtes, bv. rond opvangmogelijkheden voor kinderen met een handicap, zoveel mogelijk in te vullen.

5.1. Preventieve gezinsondersteuning

Gezinnen met jonge kinderen preventief ondersteunen is, zeker in een grootstedelijke context met veel kansarmoede, enorm belangrijk. Een verdere uitbouw van het Nederlandstalige aanbod in kraamklinieken en in de consultatiebureaus is daarom meer dan wenselijk. De VGC heeft op dit vlak slechts een beperkte bewegingsruimte. Kind en Gezin treedt op als aanbieder. De VGC zal blijven aandringen op een versterking van het aanbod in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Tegelijk zal de VGC een flankerend beleid voeren. Voorzieningen kunnen rekenen op aanvullende ondersteuning en de VGC sensibiliseert ouders over de taalontwikkeling van hun kind, ook in functie van de latere schoolkeuze zonder het belang van de moedertaal te ontkennen.

Het Vertrouwenscentrum Kindermis(be)handeling zal verder ondersteund worden en de VGC dringt bij de Vlaamse Gemeenschap aan op een versterkte inspanning, rekening houdend met de werklast en de grootstedelijke complexiteit.

5.2. Voorschoolse kinderopvang

Een goed uitgebouwd en fijnmazig netwerk van kwaliteitsvolle en betaalbare kinderopvang op maat is essentieel om ouders bij te staan in de eerste levensjaren van hun kind. Kinderopvang geeft ouders de kans om werk en gezin te combineren, levert een bijdrage aan de opvoeding van het kind en geeft mogelijkheden aan kansengroepen in de samenleving.

De recente groei in de kinderopvang werd ingehaald door de demografische evolutie. Het vastleggen van een groeipad naar meer kinderopvang dat rekening houdt met het stijgend aantal geboorten is een absolute prioriteit.

De VGC heeft een belangrijke rol te spelen in de verdere uitbouw van de voorschoolse kinderopvang. Ze kan initiatiefnemers stimuleren en vervolgens actief coachen in hun zoektocht naar (co)financiering voor personeel, werking en infrastructuur. Ze kan voorzieningen, in afwachting van erkenning en subsidiëring door Kind en Gezin, ook zelf ondersteunen bij uitbreiding van capaciteit of opstart van een nieuw initiatief. Ten slotte zal de VGC Kind en Gezin adviseren over de prioriteiten in de programmatie, waarbij gestreefd wordt naar extra plaatsen.

Op het vlak van de programmatie voor de voorschoolse opvang moeten Kind en Gezin en de VGC overleggen waar de grootste noden zijn. De VGC en het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden van de Vlaamse overheid (VIPA) komen tot een structureel samenwerkingsverband m.b.t. infrastructuurwerken. De VGC zal eveneens een regierol innemen in het kader van de uitbouw van initiatieven inzake kinderopvang met middelen vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest of de gemeenten.

De VGC zal onderzoeken hoe ze het best kan bijdragen tot de uitbouw van het Nederlandstalige aanbod zelfstandige kinderopvang, waarbij modellen van sociaal ondernemerschap verder worden gestimuleerd. Tenslotte zal ook de organisatie en de werking van de dienst voor onthaalouders grondig worden geëvalueerd.

Niet elke ouder heeft dezelfde behoefte aan kinderopvang. Afhankelijk van de familiale situatie en de opleidings- of werksituatie is de vraag naar opvang anders. Naast gewone dagopvang bestaat er behoefte aan flexibele en occasionele opvang. Er is daarom nood aan een diversificatie van het aanbod, waarbij de noden van het kind centraal blijven staan. De kinderopvang moet ook toegankelijk zijn voor alle groepen in de samenleving. Bijzondere aandacht moet daarbij gaan naar de meest kwetsbare groepen in de samenleving.

Kinderopvang dient niet alleen om kinderen voor te bereiden op de school, maar heeft uiteraard ook een eigen finaliteit: het versterken van het zelfvertrouwen en de sociale competenties van het kind. Taalontwikkeling speelt daarbij een belangrijke rol. De keuze voor Nederlandstalige kinderopvang kan vandaag niet los worden gezien van de latere schoolkeuze. Kinderdagverblijven hebben dus naast opvang ook een belangrijke pedagogische functie. Kinderen leren zich al spelenderwijs te ontwikkelen en kinderdagverblijven helpen kinderen voor te bereiden op de school. Kinderopvang kan kinderen op dat vlak stimuleren, maar ook ouders sensibiliseren. De VGC wil voorzieningen op dát vlak ondersteunen door reeds bestaande vorming en begeleiding verder te zetten en uit te breiden.

5.3. Buitenschoolse kinderopvang

Kinderen hebben niet alleen recht op degelijk onderwijs, maar ook nood aan kwaliteitsvolle opvang en vrijetijdsbesteding buiten de school(m)uren. Daartoe zal over de verschillende beleidsdomeinen heen samengewerkt worden aan de uitbreiding en onderlinge afstemming van het aanbod.

De initiatieven voor buitenschoolse opvang zullen verder worden uitgebouwd en aangemoedigd om zich te richten op de buurt. Een geïntegreerd plan buitenschoolse opvang, naschoolse opvang en vrije tijd, wordt uitgewerkt. Voorrang zal gaan naar bijkomend aanbod voor kleuters. In die zin zal onderzocht worden hoe een ruimere en meer flexibele organisatie van dergelijke initiatieven (vakantieperiodes) mogelijk is. De buitenschoolse opvang is voor anderstalige kinderen ook vaak de enige mogelijkheid om in een niet-schoolse context contact te hebben met het Nederlands. De VGC wil de initiatieven ondersteunen in taalstimulering van kinderen en taalsensibilisering van ouders.

5.4. Opvoedingsondersteuning

Elke ouder stelt zich wel eens vragen over de opvoeding van zijn kind. In de meeste gezinnen gaat het om kleine vragen. Sommige gezinnen kampen echter met problematische opvoedingssituaties. Vooral in een multiculturele grootstad als Brussel, bestaat een grote nood aan opvoedingsondersteuning. Uitgangspunt daarbij is dat ouders in de eerste plaats ondersteund moeten worden om bestaande vaardigheden te versterken en om zelf en samen met andere ouders te zoeken naar goede opvoedingspraktijken.

De opvoedingswinkel is het lokale uithangbord van de dienstverlening op het vlak van opvoedingsondersteuning. Na de opstartfase zal de opvoedingswinkel in Brussel de volgende jaren werk moeten maken van de verruiming van de werking en de inbedding in een breder samenwerkingsverband. Daarin worden ook de Inloop-teams structureel verankerd. In het kader van de verbinding welzijn en onderwijs, zal de VGC ook werk maken van de organisatie van een ambulante opvoedingsondersteuning op die plaatsen waar ouders regelmatig samenkomen. Door sterk in te zetten op deze doelstelling creëert men niet alleen een meerwaarde voor het kind en de ouders, maar faciliteert men in hoge mate de noodzakelijke netwerkvorming. De VGC zal de actoren, over de beleidsdomeinen (onderwijs, cultuur en welzijn) heen, samenbrengen voor overleg met het oog op een optimale afstemming.

De VGC bouwt een 'steunpunt opvoedingsondersteuning' uit en ondersteunt de opstart van ontmoetingsplaatsen voor jonge kinderen en hun ouders.

6. Etnisch-Culturele Minderheden

Het is de ambitie van de VGC om in alle beleidsdomeinen een diversiteitsagenda te integreren en bijzondere aandacht te besteden aan de situatie van de etnisch-culturele minderheden. Elk beleidsdomein heeft de opdracht om het 'horizontale integratiebeleid' mee vorm te geven. De realisatie van dit inclusieve beleid vereist een gecoördineerde en transversale aanpak en zal gemonitord worden via een nieuw minderhedenbeleidsplan dat concrete en meetbare resultaten bevat. De VGC wil met zijn eigen diensten een voorbeeldfunctie vervullen.

De VGC is verantwoordelijk voor het integratiebeleid en neemt de regierol op. Ze zoekt maximale synergie en aansluiting bij het Vlaamse beleid. Hiertoe wordt de structurele betrokkenheid van, en samenwerking met de strategische partners die vanuit de Vlaamse overheid een opdracht terzake hebben, geconsolideerd en verder uitgediept.

6.1. Allochtone zelforganisaties

Integratie is een wederkerig proces. Het wordt alleen een succes als we er met z'n allen de schouders onder willen zetten. Autochtoon en allochtoon. De hele samenleving moet in beweging komen. De VGC zal dan ook belangrijke stappen zetten in het verder toegankelijk maken en te interculturaliseren van het jeugd-, sport-, cultuur-, welzijns- en gezondheidsaanbod.

Het is heilzaam van onderuit te beginnen en het allochtone middenveld intensief te betrekken bij de bovenstaande acties, zonder evenwel parallelle diensten en structuren op te zetten. Het allochtone middenveld vervult een brugfunctie tussen de overheid en de burgers. De VGC zal een beroep doen op deze organisaties als volwaardige partner voor het informeren, activeren en sensibiliseren van etnisch-culturele minderheden. De voorportaalfunctie van zelforganisaties, waarbij doorverwijzing van het doelpubliek naar de reguliere diensten centraal staat, wordt erkend en gehonoreerd. De zelforganisaties worden verder ondersteund door de migrantenconsulent en moeten kunnen genieten van een transparante, gecoördineerde subsidieregeling.

6.2. Inburgering

Integratie en participatie zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Inburgering is een manier om te leren participeren, om ergens bij te horen. De VGC wil dit beleid maximaal implementeren in Brussel en rekent op de nodige ondersteuning om de randvoorwaarden (zoals kinderopvang tijdens de lessen) te vervullen. Hiertoe wordt de VGC rechtstreeks betrokken bij het inburgeringsbeleid. Een actief recruiteringsbeleid moet zoveel mogelijk Brusselaars de kans bieden tot het volgen van een inburgeringstraject.

Het inburgeringsprogramma van het Brussels onthaalbureau voor mensen van andere origine (BON) moet verder uitgedragen worden. Het doel is alle nieuwkomers in Brussel van een aanbod te laten genieten. Hiertoe wordt in dialoog getreden met de gemeenten en andere Brusselse overheden.

Het aanleren van het Nederlands is een belangrijk onderdeel van het integratie- en inburgeringsbeleid.

6.3. Participatie

Integratie, inburgering en participatie moeten leiden tot een verbetering van de sociaal-economische positie van allochtonen. De VGC zal blijvend inzetten op taallessen Nederlands op de werkvloer.

6.4. Sociale cohesie

Hoe hard we ook werken aan integratie, participatie en inburgering, een harmonieuze samenleving is enkel mogelijk wanneer we een aantal waarden, rechten én plichten delen. Dit in respect voor de identiteit van eenieder. Het samenleven in diversiteit zal verder bevorderd worden via de Samenlevingsinitiatieven, waarbij de zelforganisaties intensiever zullen betrokken worden en waarbij de focus ook komt te liggen op de initiatieven die het samenleven finaal tussen verschillende gemeenschappen bevorderen.

In onze geglobaliseerde wereld is de ontmoeting van de wereldgodsdiensten, de grote religieuze tradities en de levensbeschouwingen zonder meer één van de allergrootste uitdagingen voor de toekomst. Voor vele mensen spelen geloofsgemeenschappen en levensbeschouwingen een belangrijke rol in hun leven, een rol die als bindmiddel in de samenleving niet mag worden onderschat. Dat maakt religies en levensbeschouwingen tot valabele medespelers in de civiele samenleving. Via het ondersteunen van interreligieuze projecten wil de VGC bruggen helpen bouwen tussen de verschillende levensbeschouwingen zodat de kennis en het respect voor elkaar toeneemt.

STEDELIJK BELEID

1. Het bevorderen van de leefkwaliteit in de stad

In haar opdracht 'stedelijk beleid' heeft de VGC een niet te onderschatten impact op de kwaliteit van het leven van de Brusselse burgers. Via subsidiëring van heel wat voorzieningen in de stad wordt de leefbaarheid versterkt. Dit kan via culturele en sociaal-culturele voorzieningen, opleidings- en inschakelingsinitiatieven, kinderopvang, welzijns- en zorgvoorzieningen, onderwijsprojecten, ...

De evaluaties van de SIF-periode en de voorgaande Stedenfondsperiode gaven nieuwe inzichten. Het uitbouwen van een stedelijk beleid met de vinger aan de pols van de stedelijke samenleving, het meer integrerend werken en het uitdragen van een gezamenlijk politiek project zijn uitdagingen die de VGC zich tot opdracht neemt. Het stedelijk beleid van de VGC is bij uitstek een beleidslijn die transversaal opgevat moet worden en ingevuld.

Het inspelen op en het samenwerken met de wijkcontracten zijn hiervan niet alleen een voorbeeld, maar ook belangrijke instrumenten bij wijkgerichte werkingen. De VGC moet hierin een krachtige partner zijn, moet de regierol opnemen, waarbij heel intens moet worden samengewerkt en overlegd, zowel via de gemeentelijke als de gewestelijke programma's.

De transversale banden zijn een prioriteit. Ze worden aangespannen door een aantal specifieke gemeenschappelijke elementen als leidraad in het beleid in te voeren. Zo heeft men voor het Stedenfonds 2 als gemeenschappelijke factoren:

- het 'Nederlands' als rode draad, als versterkend en verbindend element, met openheid naar anderstaligen;
- het bevorderen van samenhang en wisselwerking tussen de actoren, waarbij voor brede projecten naar voor worden geschoven: kinderen en jongeren, lokale dienstverlening, betrokkenheid en participatie. Samenwerking en onderlinge afstemming moeten leiden tot een grotere zichtbaarheid en herkenbaarheid van de VGC;
- het bevorderen van de kwaliteit, dankzij een betere dienstverlening waardoor de zichtbaarheid wordt versterkt.

Brussel als internationale en Europese hoofdstad kan niet achterblijven op andere Europese steden. De VGC moet expertise ontwikkelen op het vlak van de Europese programma's. De beschikbare middelenstroom vanuit de Europese fondsen is zeer belangrijk voor de VGC en er zal onderzocht worden aan welke Europese netwerken kan deelgenomen worden in functie van de in te dienen projecten.

Participatie werkt versterkend. Hiervoor moet het werkveld maximaal betrokken worden in de voorbereidingen van de beslissingen van het beleid. Een open en regelmatige communicatie inzake participatie zal de stedelijke ontwikkelingen in elke wijk zichtbaarder maken.

2. De samenwerking met andere overheden

Brussel is een boeiend en divers stadsgewest. Die diversiteit wordt ook weerspiegeld in een bijzonder complexe bestuurlijke inrichting met heel veel onderscheiden actoren en instellingen. Binnen die context wil de VGC een eigen, zichtbare bijdrage leveren tot de grootstedelijke ontwikkeling van Brussel ten bate van al zijn inwoners. Precies om de impact van die eigen VGC-bijdrage te maximaliseren streeft de VGC naar een constructieve samenwerking met alle partners die ook op het Brusselse terrein actief zijn.

2.1. De Vlaamse Gemeenschap

De slagkracht van de VGC staat of valt in belangrijke mate met een goede samenwerking, wisselwerking en bestuurlijke symbiose met de Vlaamse Gemeenschap. Daar staat tegenover dat de VGC voor de Vlaamse Gemeenschap de evidente partner en expert op het Brusselse terrein is, die een onvervangbare rol speelt in de uitvoering van belangrijke aspecten van het Vlaamse beleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De 300.000-norm vormt de vertaling van de ambitie van de Vlaamse Gemeenschap jegens haar hoofdstad. Het is belangrijk dat deze ambitie concreet wordt ingevuld binnen alle bestaande en nieuwe beleidsdomeinen van de Vlaamse Gemeenschap. Dit vereist een permanente monitoring van de impact van Vlaamse beleidsinitiatieven voor Brussel en de Brusselaars, gekoppeld aan een gevoeligheid voor de specificiteit van het Brusselse terrein. In die context is het noodzakelijk dat de VGC steeds tijdig als partner wordt betrokken bij de uitwerking van Vlaamse beleidsinitiatieven. De VGC zal daarom de structurele samenwerking en wederzijdse informatiedoorstroming met de Vlaamse Gemeenschap op zowel ambtelijk als beleidsniveau uitbouwen en versterken.

Ook de wisselwerking tussen het Vlaams Parlement en de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie kan in deze context een belangrijke rol spelen.

2.2. De Brusselse lokale besturen

De invulling door de lokale overheden van hun rol in het kader van het Vlaams beleid inzake gemeenschapsaangelegenheden is in Brussel, om diverse redenen, niet altijd evident. Ook de wijze waarop de lokale besturen hun eigen beleid ontwikkelen ten aanzien van hun Nederlandstalige inwoners verschilt van gemeente tot gemeente. De VGC zal het beleid van de lokale besturen ten aanzien van de Nederlandstalige inwoners en initiatiefnemers opvolgen en jaarlijks in kaart brengen en actief zoeken naar samenwerking en overleg op alle domeinen waar dit de dienstverlening aan de bevolking ten goede kan komen.

De VGC streeft naar een uitbreiding en versterking van de samenwerking met de Brusselse gemeenten en OCMW's. Deze tweetalige overheden vormen immers een belangrijke schakel in de dienstverlening aan alle Brusselaars, met inbegrip van de Nederlandstaligen. De VGC gaat op actieve wijze de samenwerking met lokale overheden structureel verankeren en onderbouwen.

De VGC streeft binnen haar bevoegdheden naar een nauwere samenwerking met de Vereniging van de Stad en de Gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (VSGB).

De Vlaamse schepenen en gemeenteraadsleden, de OCMW-voorzitters en OCMW-raadsleden zijn essentiële partners bij de ontwikkeling van het VGC-beleid ten aanzien van de lokale besturen. De VGC ontwikkelt in die zin een ondersteuningsbeleid.

2.3. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Niet alleen het stedelijk beleid maar alle aspecten van het VGC-beleid leveren een essentiële bijdrage tot de grootstedelijke ontwikkeling van Brussel en de wijkgebonden dienstverlening aan de inwoners. Het is dan ook logisch dat de VGC betrokken wordt bij het uittekenen van het gewestelijk grootstedelijk beleid, zoals dit o.m. tot uiting komt via de wijkcontracten, de Europese programma's, en dergelijke meer.

De VGC wenst zich met haar beleid in te schrijven in de grootstedelijke dynamiek, maar wenst ook mee in te staan voor de betrokkenheid van Nederlandstalige initiatieven in de gewestelijke programma's, op basis van evenwichtige verdeelsleutels

en respect voor de eigenheid en regierol van de VGC binnen haar bevoegdheidsdomeinen. Dit is a fortiori het geval wanneer het gaat om gewestelijke initiatieven die nauw verbonden zijn met gemeenschapsbevoegdheden.

De VGC zal dan ook instaan voor een nauwe samenwerking met de diverse gewestelijke instanties die terzake een coördinerende rol vervullen, zoals bv. het Agentschap voor Territoriale Ontwikkeling (ATO).

2.4. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

De VGC wil als partner van de diverse andere betrokken overheden komen tot een gecoördineerde aanpak van de armoedebestrijding, thuislozenzorg en bepaalde aspecten van de preventieve gezondheidszorg. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie is voor deze coördinatie ons eerste aanspreekpunt. Om tot een betere gegevensuitwisseling te komen zal de VGC haar samenwerking met het Brussels Observatorium voor Gezondheid en Welzijn verder uitbouwen.

De VGC streeft naar positieve samenwerkingsvormen binnen de projecten van de GGC.

2.5. De Franse Gemeenschapscommissie

Het is belangrijk dat de Gemeenschappen in Brussel niet naast, maar met elkaar werken. Dit geldt ook voor de Gemeenschapscommissies. De VGC wil, in wederzijds respect voor elkaars eigenheid en autonomie, zoeken naar samenwerkings- en uitwisselingsverbanden met de Franse Gemeenschapscommissie rond concrete initiatieven.

De Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie zal zijn voorstel aan de Raad van de Franse Gemeenschapscommissie hernieuwen om tot een structureel overleg te komen, o.m. door middel van gezamenlijke vergaderingen van de overeenstemmende Commissies van beide instellingen.

2.6. De Europese Unie

De VGC zal haar eigen expertise op het vlak van Europese programma's verder ontwikkelen en actief onderzoeken hoe zij aansluiting vindt bij deze Europese programma's, netwerken en projecten en waardoor zij gebruik kan maken van de Europese middelenstromen. Binnen de cel grootstedelijk beleid wordt de Europese dimensie verder versterkt.

2.7. De Federale Overheid

De VGC wil erkend worden als volwaardige partner in het kader van federale projecten, initiatieven en programma's.

BEHOORLIJK BESTUUR

1. Het financieel en budgettair beleid

De Vlaamse Gemeenschapscommissie kende de voorbije jaren, ingevolge recente institutionele hervormingen en akkoorden, een belangrijke groei van haar inkomsten, zowel vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als vanuit de federale overheid. Deze evolutie doet geen afbreuk aan de sterke band tussen het Vlaamse beleid in het algemeen en het specifieke beleid voor de Vlaamse gemeenschap in de hoofdstad.

De afgelopen legislatuur voerde de VGC ook een voorzichtig begrotingsbeleid, waarbij overschotten op de begrotingen grotendeels werden ondergebracht in reservefondsen. Hiermee werden in eerste instantie éénmalige uitgaven gedaan, waardoor een budgettaire beleidsmargin ontstond. Dit voorzichtig begrotingsbeleid zal ook deze legislatuur worden verder gezet. De VGC kijkt nauwgezet toe dat het nagestreefde begrotingsevenwicht gehandhaafd blijft.

Aandacht voor de beheersing van de recurrente uitgaven blijft belangrijk. Het bewaken en het onder controle houden van de mechanische groei van deze uitgaven blijft dus een prioritaire zorg. Dat laatste houdt een permanente monitoring in van o.m. de personeelsuitgaven, de huisvestingskosten, de schuldenlast (de leningsmachtiging blijft beperkt tot 25 miljoen EUR), het rationaliseren en, zo nodig, heroriënteren van beleidsopties.

Bij een verdere uitwerking en/of invoering van een 'premiebeleid', dient steeds rekening te worden gehouden met de beschikbaarheid van voldoende recurrente middelen.

De indexering van de inkomsten uit dotaties moet het onderwerp uitmaken van een overleg met de Vlaamse Gemeenschap, om de financiering van de mechanische groei van de uitgaven (lonen, huisvesting, ...) te kunnen waarborgen.

Overleg met andere overheden, zoals de Vlaamse Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, is belangrijk indien de VGC actief wil blijven investeren in functie van het lenigen van maatschappelijke noden op het vlak van infrastructuur (bv. in de gemeenschapscentra, sportinfrastructuur, scholen, kinderdagverblijven, ...), waarbij de rol en de opdrachten van de VGC worden erkend.

De budgettaire verhoudingen tussen de beleidsdomeinen van de VGC worden jaarlijks vastgelegd in de begroting en, waar nodig, aangepast naar aanleiding van begrotingswijzigingen in de loop van het begrotingsjaar. In functie van de budgettaire noden, die voortkomen uit de uitvoering van het VGC-regeerakkoord, zullen de financiële enveloppes van de verschillende beleidsdomeinen zo accuraat mogelijk worden bepaald, zonder de verhoudingen zoals die op dit moment bestaan fundamenteel te wijzigen.

De engagementen van het investeringsplan 2006-2010 worden verder uitgevoerd en daar waar nodig bijgestuurd in functie van de nieuwe beleidsopties. Bijsturingen van het investeringsplan lopen parallel met de begrotingsopmaak en/of de begrotingswijzigingen.

Eind 2009, begin 2010 wordt er een investeringsplan 2011-2015 opgemaakt.

Tijdens deze legislatuur dient de optimalisatie van de (financiële en budgettaire) processen en procedures verder te worden gezet. Het betreft de rapportering voor zowel de administratie als de entiteiten, dit met het oog op de verbetering en de rendements-verhoging van de financiële workflow.

De procedures die op dit ogenblik bestaan zullen worden geëvalueerd en in functie van het rendement, de klantvriendelijkheid, de nauwkeurigheid van de boekhouding en een goed financieel beheer, aangepast.

Ook de VGC is gebaat bij een soepel financieel beleid waarbij de nadruk wordt gelegd op de ondersteuning en de responsabilisering van de gesubsidieerde organisaties. Om hieraan tegemoet te komen werd tijdens de vorige legislatuur de enveloppefinanciering ingevoerd. Deze vorm van financiering wordt verder uitgevoerd en op termijn geëvalueerd.

2. Het communicatie- en mediabeleid

2.1. Communicatie

De verwezenlijkingen van de voorbije legislatuur op de terreinen van het communicatie- en taalpromotiebeleid moeten worden verder gezet, verbeterd en geconsolideerd. Vernieuwing blijft in deze dynamische communicatiewereld uiteraard belangrijk.

Een efficiënte dienstverlening naar de burger start bij goed geïnformeerde personeelsleden. Interne communicatie is daarom de basis van elk communicatiebeleid. Een goede interne communicatie stimuleert de motivatie en betrokkenheid van werknemers bij de organisatie en creëert het draagvlak voor de externe communicatie. Het intern communicatiebeleid dient verder te worden uitgewerkt. De interne communicatiemiddelen, die op dit ogenblik worden gehanteerd, dienen te worden geëvalueerd en indien nodig bijgesteld of opgeheven.

Het externe communicatiebeleid van de VGC wordt verder gesystematiseerd. Een verdere professionalisering van de processen achter de communicatie-initiatieven zullen een gevarieerd en multimediaal communicatie-aanbod bewerkstelligen.

Inzake doelgroepencommunicatie moet het ambitieuze groeipad worden gevolgd in functie van de effectiviteit, met naast de focus op de 'klassieke' doelgroepen zoals etnisch-culturele minderheden, kansarmen, jongeren en senioren, ook aandacht voor een optimale informatiedoorstroming naar de bewoners van het Vlaams Gewest.

Uiteraard zal de VGC in haar beleid en communicatie ook rekening houden met de belangrijke en groeiende aanwezigheid van Europese instellingen, organisaties, vertegenwoordigingen en belangengroepen in onze hoofdstad, alsmede met het grote en groeiend aantal niet-Belgische burgers van de Europese Unie en andere internationale bevolkingsgroepen.

Een kwaliteitsvol, dynamisch en effectief communicatiebeleid dat zich richt tot een brede stadsgemeenschap moet zorgen voor een versterking van de zichtbaarheid en de herkenbaarheid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en haar initiatieven. Hiertoe zal de huisstijl verder worden uitgewerkt en consequent worden toegepast op alle dienstverleningen van de VGC, met inclusie van haar entiteiten en die organisaties die in uitvoering van een opdracht van de VGC hun werking, activiteiten en producten tot het doelpubliek of werkveld richten.

De VGC zal blijven werken aan de promotie van Brussel, als stad om te studeren, te werken (met bijzondere aandacht voor knelpuntberoepen) en te wonen. Het aantrekken van meer Nederlandstalige leerkrachten, huisartsen, verpleegkundigen, paramedische beroepen, thuiszorghulpverleners en welzijnswerkers, ... naar Brussel blijft één van de grote uitdagingen voor de komende jaren.

De website van de VGC (www.vgc.be) wordt verder uitgebouwd als katalysator voor overheidsinformatie en interactie met de burgers en verenigingen (e-government).

Tevens wordt onderzocht wat de rol van 'talen' moet zijn als communicatiemiddel, hetgeen de positie van het Nederlands als doel onverlet laat. Het gaat hier louter over inhoudelijke, juridisch-bestuurlijke en communicatietechnische elementen in de contacten met anderstaligen. Niemand is zijn identiteit ooit kwijt geraakt door zich open te stellen voor die van anderen.

Het Huis van het Nederlands blijft de prioritaire partner in het kader van het taalpromotiebeleid van de VGC.

2.2. Media

Brussel Deze Week, TV Brussel, FM Brussel en de website brusselnieuws.be vormen het klavertje vier van het Nederlandstalig mediabeleid in de hoofdstad.

De lokale media prikkelen de kijker, de lezer en de luisteraar en berichten, op een objectieve wijze, over de Brusselse en de Vlaamse dynamiek. Het komt de media toe om de hoofdstad in al haar facetten te belichten en aan bod te laten komen.

Wij wensen dat complementair geheel te behouden, maar ook te optimaliseren.

Vooreerst wensen wij samenwerking en onderlinge synergieën te bevorderen, zonder afbreuk te doen aan de eigenheid van de verschillende media. Wij streven ook naar een samenwerking met de anderstalige Brusselse media.

De VGC zal ijveren opdat TV-Brussel een vaste en herkenbare plek zou verwerven in het digitaal aanbod, zowel in Vlaanderen als in Brussel.

Vernieuwende initiatieven verdienen aanmoediging (bv. het uitwerken van een seniorenprogramma op TV-Brussel) binnen de toegekende budgetten.

Met deze Brusselse media zal de VGC via afspraken en desgevallend beheersovereenkomsten toezien op hun neutraliteit, op de onafhankelijkheid van de redactie en het respect voor de beginselen van het 'corporate governance-beleid' in hun raden van bestuur.

De Brusselse media moeten een veel ruimer bereik krijgen in Vlaanderen: alleen dan kunnen zij ook echt hun steentje bijdragen tot het imago van Brussel in Vlaanderen.

3. De administratie

3.1. Inleidend

De VGC moet ernaar streven een glazen huis te zijn – dienstbaar, transparant en efficiënt – voor haar bewoners en haar bezoekers. De administratie van de VGC heeft als opdracht het beleid van het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, op het vlak van Onderwijs, Cultuur en Welzijn en Gezondheid, mee voor te bereiden, te ondersteunen, uit te voeren en te evalueren. De Vlaamse Gemeenschapscommissie moet een open overheid zijn zodat de burgers en de organisaties de contacten met de VGC ervaren als toegankelijk, bereikbaar en verstaanbaar.

De huidige samenleving wordt immers gekenmerkt door een verhoogde participatie van de burger aan het maatschappelijk gebeuren; de overheid moet deze waardevolle inbreng van de burger (h)erkennen en naar waarde schatten. Een (nog) grotere transparantie kan o.a. bereikt worden door:

- het streven naar een betere organisatie van de interne en externe processen en procedures en een doorgedreven administratieve vereenvoudiging;
- het verder uitbouwen van e-government met voldoende aandacht voor de integratie van verschillende diensten, de laagdrempelige toegankelijkheid en het verzekeren dat het aanbod aan diensten gelijke tred houdt met de wijzigende behoeften bij de burger en organisaties;
- het invoeren van reguleringsmanagement (d.w.z. enerzijds, het opstellen van duidelijke en begrijpbare regelgeving, gekoppeld aan eenvoudige procedures, anderzijds, het meten, evalueren en bijsturen van bestaande regelgeving).

3.2. Het organisatieconcept

In 2008 werd het organisatieconcept van de VGC bijgestuurd waarbij het transversaal denken en handelen voorop werd gesteld. Deze transversaliteit moet verder worden aangemoedigd en bewaakt.

De maatschappelijke context is dynamisch. Aandacht voor deze evolutie en veranderingen impliceert, waar nodig, een aanpassing van de organisatie om met tevreden personeel een kwaliteitsvolle dienstverlening te kunnen verzorgen. Het

organisatieconcept en de verschillende Management en Operationele Plannen zijn bijgevolg geen statisch gegeven en kunnen desgevallend worden bijgestuurd in functie van de beleidsopties. Aanpassingen worden coherent en snel uitgevoerd en dit in overleg met de ambtenaren en de vakorganisaties. Er zal hierbij steeds rekening worden gehouden met de processen, die worden aangepast op basis van de bestaande en toekomstige diensten en producten van de VGC.

3.3. Het personeelsbeleid

De personeelsformatie van de VGC, goedgekeurd door het College, omvat 735 voltijdse equivalenten (VTE) voor 2009, het onderwijzend personeel uitgezonderd. Werkgeverschap van de overheid moet duurzaam, voorbeeldig en sociaal zijn, maar ook financieel legitimeerbaar. Het personeel wordt niet alleen als een kostenfactor beschouwd. Het is ook en vooral een menselijk kapitaal, waarmee de vooropgestelde resultaten van een organisatie worden bereikt. Dit vergt een zorgvuldig beheer en de nodige investeringen. Daarom werd het personeelsplan opgesteld dat, na onderhandeling met de vakorganisaties, door het College in 2008 werd goedgekeurd. Aangezien het plan nog niet volledig uitgevoerd is, moet hiervan prioritair werk worden gemaakt. De consolidatie van het personeelsplan is een conditio sine qua non voor een motiverend personeelsbeleid en voor de beheersing van de personeelskost.

Een dynamisch personeelsbeleid blijft een essentieel gegeven; de kwaliteit van de dienstverlening hangt ervan af.

Geen degelijk personeelsbeleid, zonder de aanwerving van de juiste mensen op de juiste plaats met een correcte verloning. Deze verloning mag niet enkel gebaseerd zijn op diploma's. In dat kader is, zowel bij aanwerving als bij bevordering, de valorisatie van eerder verworven competenties belangrijk.

Er dienen voldoende ontplooiingskansen te worden geboden op en aan alle administratieve niveaus. Een hedendaags vormingsplan en een individuele loopbaanbegeleiding zijn dan ook noodzakelijk.

De VGC zal onderzoeken hoe zij zich kan inschrijven in de 'interfederale mobiliteit' van ambtenaren.

De Gemeenschapscentra en de Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek werden evenwel voorlopig niet opgenomen in het personeelsplan, omdat hiervoor aparte

hervormingsprocessen lopen. Deze processen worden tussentijds geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd.

Administratieve vereenvoudiging blijft een noodzaak. Eenvoudige procedures binnen de VGC en tussen de VGC enerzijds en de burgers en de organisaties anderzijds, zorgen voor een efficiënter en effectiever bestuur.

Personeelsleden staan in voor het beleidsvoorbereidend en beleidsuitvoerend werk ten behoeve van Brussel en zijn werkveld. Voeling houden met de maatschappelijke ontwikkelingen en de effecten van beleidsvoering is een continu proces dat de relevantie en de authenticiteit van de werkresultaten verhoogt.

De oprichting van een volwaardige sociale dienst blijft een aandachtspunt.

De VGC zal haar personeelsleden blijven aanmoedigen om in Brussel te (komen) wonen. Daartoe zullen aan de personeelsleden extra-faciliteiten (de concrete invulling van een Brussel-portefeuille moet onderzocht worden) aangeboden worden, die de aantrekkelijkheid van de stad moeten verhogen.

De VGC moet als overheid een voorbeeldfunctie spelen en diversiteit binnen haar eigen administratie promoten en ondersteunen. Er wordt een diversiteitsplan opgesteld met concrete streefcijfers met betrekking tot de instroom en doorstroom van kansengroepen. De lat wordt gelijk gelegd voor iedereen, met de nodige aandacht en ondersteuning voor specifieke voorbereiding op vacatures, examens, ...

3.4. Infrastructuur en facilitair beheer

Op organisatorisch niveau kan er nog heel wat worden verbeterd aan het facilitair beheer. Een facilitair beheer heeft als hoofddoel de diensten op een efficiënte en doelmatige manier ter beschikking te stellen van de klanten en de nodige ondersteuning te bieden bij het uitwerken en onderhouden van een moderne overheidsinstelling. In die context moet rekening worden gehouden met een optimalisatie van de middelen en moet men streven naar schaalvoordelen. In het aankoop-, aanbestedings- en investeringsbeleid worden steeds ecologische en sociale criteria gehanteerd en geopteerd voor die goederen en diensten die het minst beslag leggen op mens en leefmilieu.

De VGC vervult als overheid een voorbeeldfunctie op het vlak van duurzaamheid. Dit betekent concreet dat:

- de voorkeur uitgaat naar gecertificeerde producten en diensten (fairtrade, biogarantie, Forest Stewardship Council,....) en energiezuinige apparatuur;
- het volledige vastgoedpatrimonium van de VGC gescreend wordt op zijn energiezuinigheid en milieuvriendelijkheid en de nodige investeringen worden gedaan om deze factoren te verhogen. De VGC zal alle door haar gefinancierde bouw- en verbouwingswerken en technische ingrepen aan eigen en infrastructuur van derden zo sterk mogelijk koppelen aan ecologische criteria, die tevens een beheerseconomische meerwaarde hebben. Het huidige investeringsplan wordt in die zin geëvalueerd, bijgestuurd en aangevuld. Het streefdoel is om het totale energieverbruik tegen 2020 met minstens 30 % te doen dalen tegenover het jaar 2008, de directie Gebouwen en Patrimonium volgt de vooruitgang jaarlijks op;
- de VGC administratie resoluut blijft kiezen voor 100 % groene stroom;
- de VGC onderzoekt in welke mate haar vastgoedpatrimonium kan uitgerust worden met eigen energievoorziening. We denken daarbij aan zonnedaken, warmtekrachtkoppeling, enz. Er wordt gestreefd naar een maximale eigen energievoorziening;
- de VGC in alle eigen projecten en in alle bouwprojecten die ze mee financiert naar een betere energieprestatie streeft dan de op dat ogenblik wettelijk geldende normen.

De administratiehuizen van de VGC werken sterk verspreid over verschillende locaties in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dit leidt tot een complexe situatie op het vlak van logistiek, interne verplaatsingen, informatica en dienstpersoneel en brengt eveneens een meerkost met zich mee. De VGC blijft streven naar een centralisatie of een meer centrale ligging van de verschillende administratiehuizen.